

Regnskap pr 3. kvartal 2015

Olav Arne Fiskerstrand

Adm. direktør

20. oktober 2015

Innhold

- Om Sparebanken Møre
- Resultat
- Inntekter
- Kostnader
- Tap og mislighold
- Innskudd, utlån og balanse
- Finansiering og likviditet
- Kapitaldekning
- Egenkapitalbevis i Sparebanken Møre
- Utsiktene fremover

Totalleverandør av finansielle tjenester

Finansiering

Innskudd

Betalingsformidling

Risikoavdekking

Valuta- og rentehandel

Leasingfinansiering

Investeringsrådgivning

Aksjehandel

Aktiv Forvaltning

Eiendomsmegling

Verdivurderinger

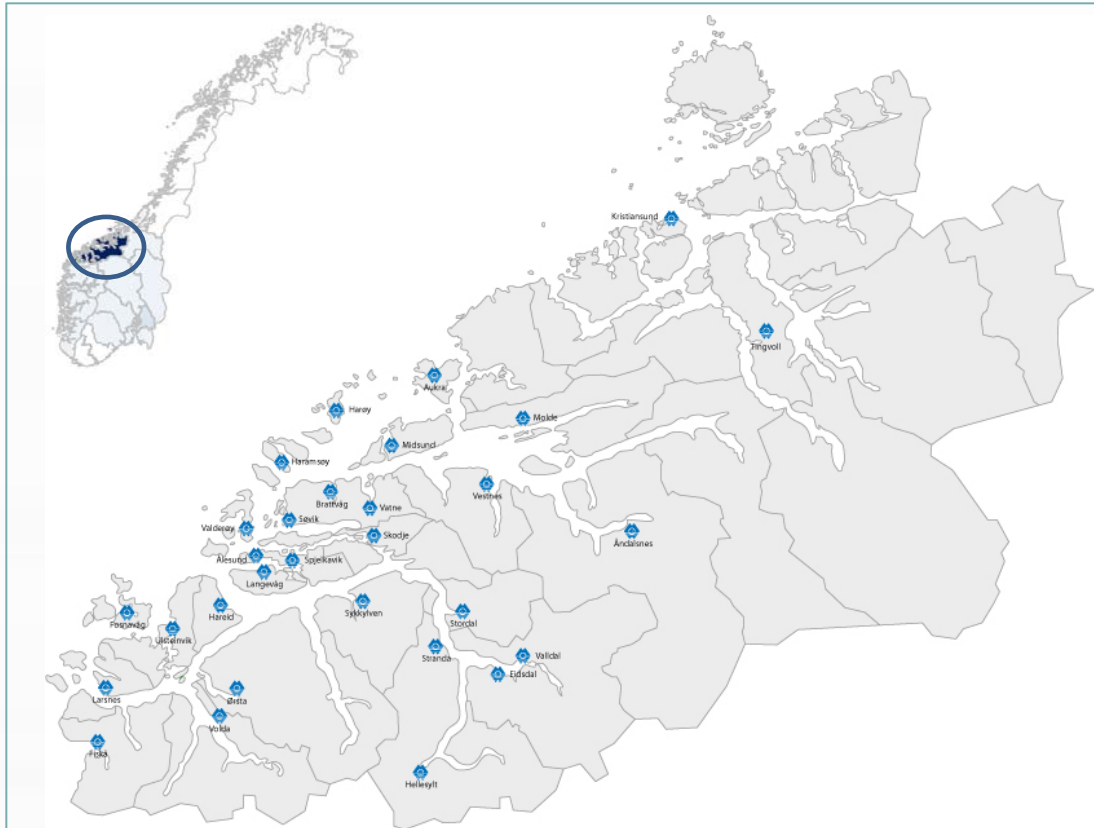
SPAREBANKEN MØRE

MØRE EIENDOMSMEGLING

Engasjert - Nær - Solid

Her hører vi til!

- 30 kontor i Møre og Romsdal
- 388 årsverk
- 59,6 milliarder kroner i forvaltningskapital
- Den største banken i Møre og Romsdal
- Betydelig bidragsyter i lokalsamfunnet

Hovedtrekk fra 3. kvartal 2015

- Regional økonomi er i endring som følge av konsekvensene av oljeprisfallet. Oljeavhengige næringer er negativt påvirket av fallende oljeinvesteringer
- På den andre siden opplever flere næringer i vårt område tiltakende aktivitet og nyter bl. a. godt av en svak kronkurs og et vedvarende lavt rentenivå. I sum har arbeidsledigheten i fylket steget noe gjennom året og ligger ved kvartalsslutt på 2,6% mot 2,9% i landet sett under ett
- Vi opplever fortsatt sterk konkurranse i markedet både for utlån og innskudd, men banken er konkurransedyktig og registrerer fortsatt god utlånsvekst både i næringslivs- og personmarkedet
- I september deltok 350 av kundene våre i Oslo på «Bank og Bacalao». Arrangementet ble holdt på Oslo Plaza, og inneholdt både fag, servering og underholdning.
- Banken har forlenget avtalen med Ungt Entreprenørskap med tre nye år. Fokus i den nye avtalen er rådgivning innen personlig økonomi i skolene gjennom programmene Økonomi og Karrierevalg (ungdomsskole) og Sjef i Eget liv (videregående skole). I tillegg har banken en mentorrolle for bedriftsetablerere innenfor UE-regelverket.
- Sparebanken Møre satser tungt på medarbeider- og lederutvikling, og har hatt traineeordning i over 20 år. I september begynte fem nye traineer i banken.

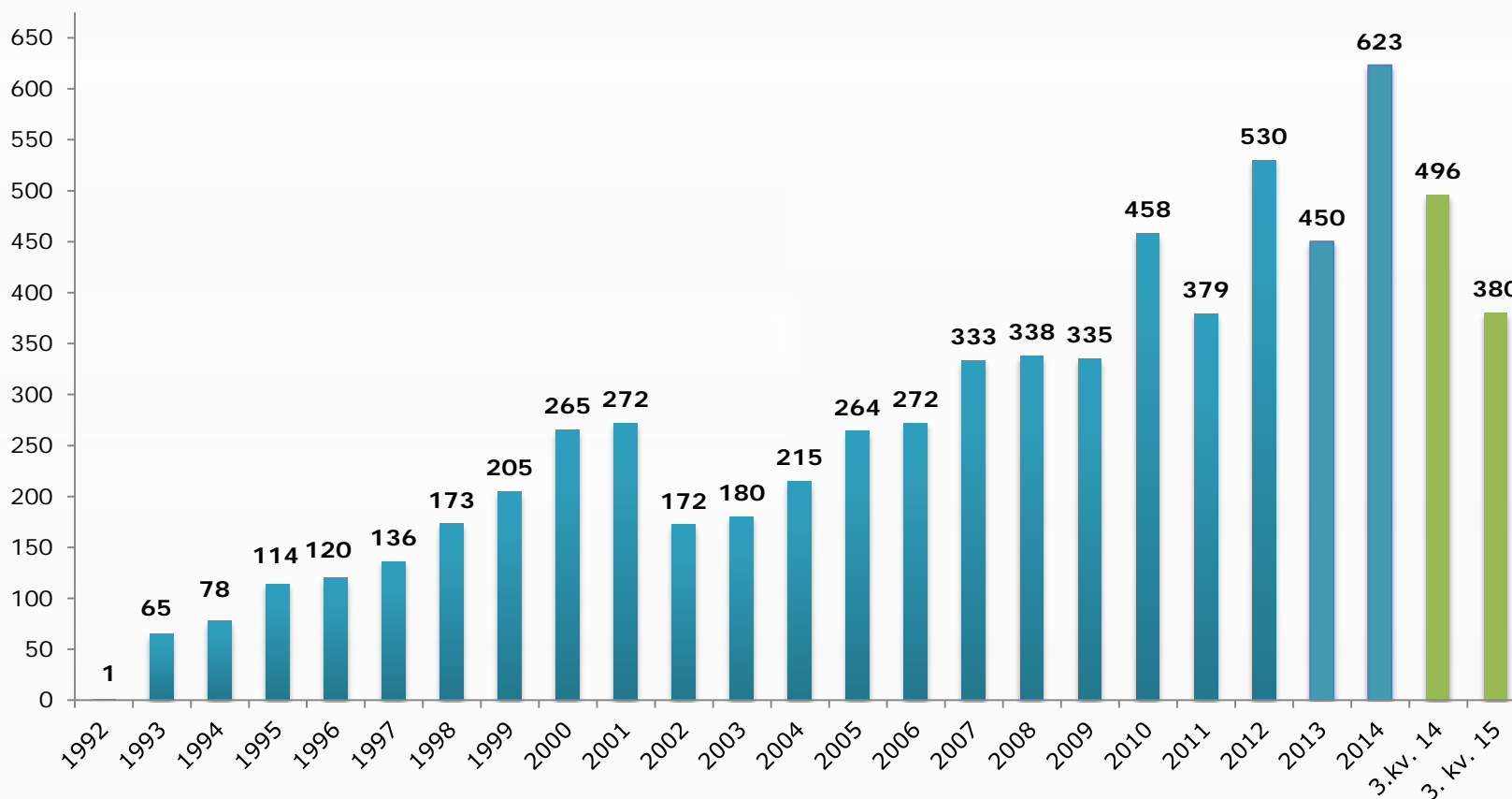
Resultat 3. kvartal 2015

Utvikling i nettoresultat over tid

Mill. kroner

Hovedtall for 3.kv. 2015 og 3.kv. 2014

Resultat	3.kv. 2015		3.kv. 2014		Endring siste år		
	Mill. kr	%	Mill. kr	%	Mill. kr	p.e.	%
Rentenetto	277	1,90	274	2,02	3	-0,12	1,1
Netto avkastning fin. inv.	-19	-0,14	13	0,10	-32	-0,24	
Salgsgevinst Nets AS			94	0,69	-94	-0,69	
Andre inntekter	52	0,36	45	0,33	7	0,03	15,6
Sum inntekter	310	2,12	426	3,14	-116	-1,02	-27,2
Personalkostnader	84	0,57	82	0,60	2	-0,03	2,4
Andre kostnader	62	0,43	59	0,44	3	-0,01	5,1
Sum driftskostnader	146	1,00	141	1,04	5	-0,04	3,5
Resultat før tap	164	1,12	285	2,10	-121	-0,98	-42,5
Tap på utlån og garantier	10	0,07	1	0,01	9	0,06	-
Resultat før skatt	154	1,05	284	2,09	-130	-1,04	-45,8
Skattekostnad	43	0,29	51	0,38	-8	-0,09	-16,5
Resultat etter skatt	111	0,76	233	1,71	-122	-0,95	-52,2
Egenkapitalrentabilitet %		9,3		20,8			
Egenkapitalrentabilitet ekskl. obl./Nets AS		11,3		12,4			
Kostnader i % av inntekter		47,3		33,0			
Kostnader i % av innt. ekskl. obl./Nets AS		43,3		42,3			

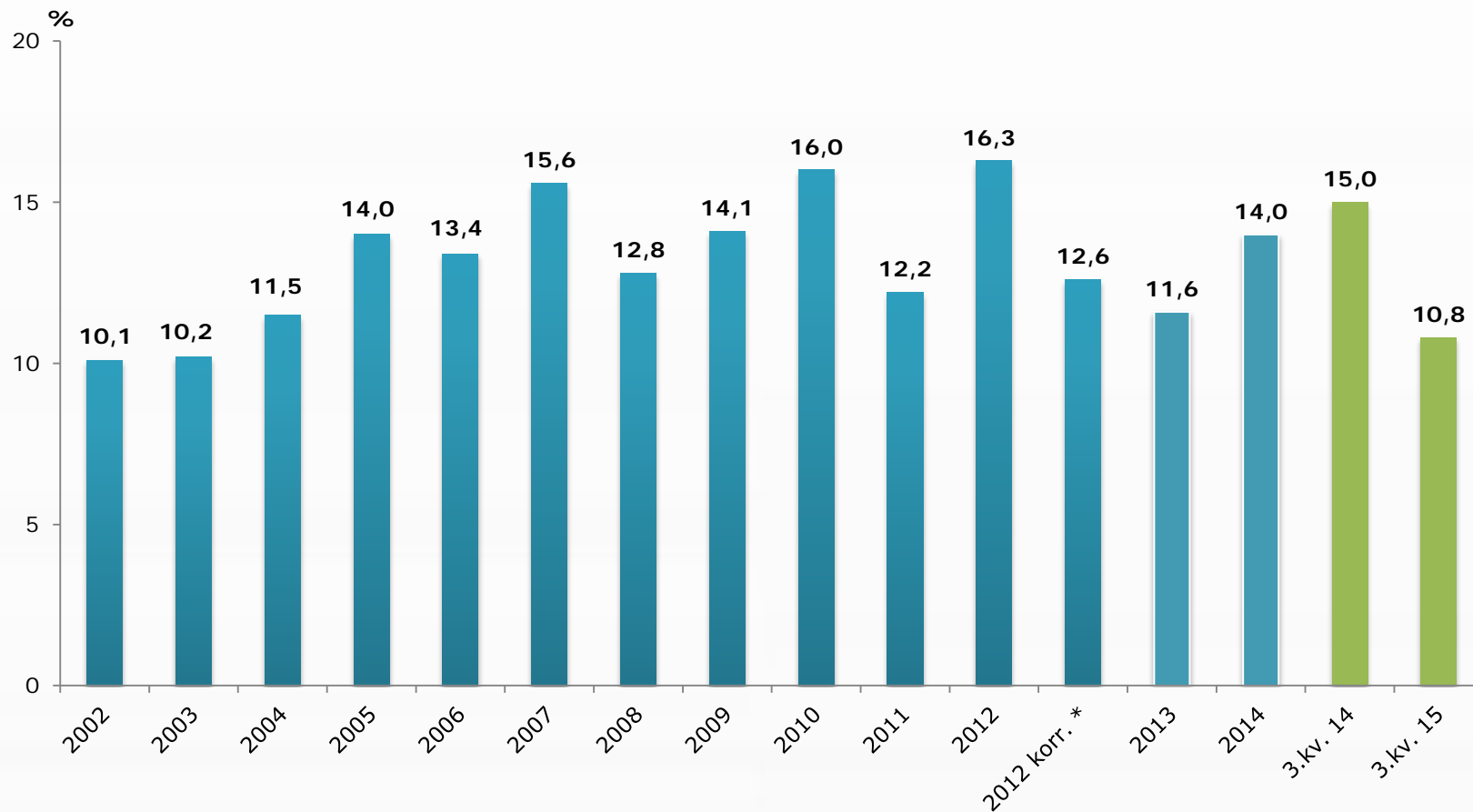

Hovedtall pr 3.kvartal 2015 og 3.kvartal 2014

Resultat	Pr 3.kv. 2015		Pr 3.kv. 2014		Endring siste år		
	Mill. kr	%	Mill. kr	%	Mill. kr	p.e.	%
Rentenetto	819	1,90	811	2,00	8	-0,10	1,0
Netto avkastning fin. inv.	15	0,03	48	0,12	-33	-0,09	-68,8
Salgsgevinst Nets AS			94	0,23	-94	-0,23	
Andre inntekter	150	0,35	132	0,33	18	0,02	13,6
Sum inntekter	984	2,28	1.085	2,68	-101	-0,40	-9,3
Personalkostnader	247	0,57	245	0,60	2	-0,03	1,2
Andre kostnader	190	0,44	183	0,45	7	-0,01	3,3
Sum driftskostnader	437	1,01	428	1,05	9	-0,04	2,1
Resultat før tap	547	1,27	657	1,63	-110	-0,36	-16,7
Tap på utlån og garantier	25	0,06	15	0,04	10	0,02	66,7
Resultat før skatt	522	1,21	642	1,59	-120	-0,38	-18,7
Skattekostnad	142	0,33	146	0,36	-4	-0,03	-2,8
Resultat etter skatt	380	0,88	496	1,23	-116	-0,35	-23,4
Forvaltningskapital	59.641		55.379		4.262		7,7
Utlån til kunder	51.419		47.363		3.950		8,3
Innskudd fra kunder	29.286		28.152		736		2,6
Ansvarlig kapital	5.745		5.540		205		3,7
Ansvarlig kapital %	17,2		15,9				1,3 p.e.
Kjernekapital %	15,7		14,4				1,3 p.e.
Ren kjernekapital %	13,3		12,1				1,2 p.e.
Egenkapitalrentabilitet %		10,8		15,0			
Egenkapitalrentabilitet ekskl. Nets As				12,3			
Kostnader i % av inntekter		44,4		39,4			
Kostnader i % av inntekter ekskl. Nets AS				43,2			
Fortj. pr EKB (konsern, kr)		19,05		24,90			
Fortj. pr EKB (morbank, kr)		21,50		25,10			

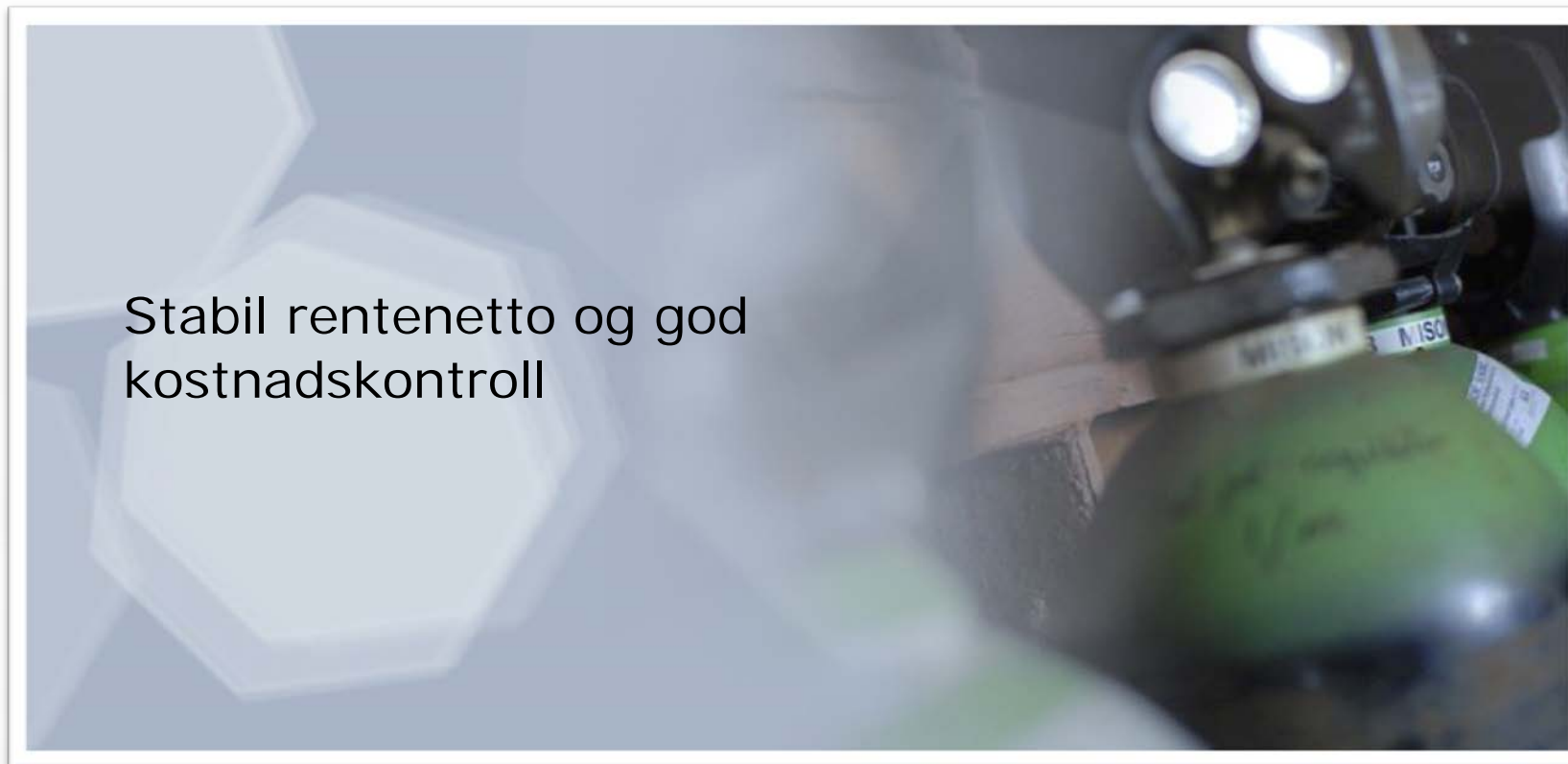
Opprettholdelse av stabil og god avkastning

* Korrigert for engangseffekt fra planendring pensjon

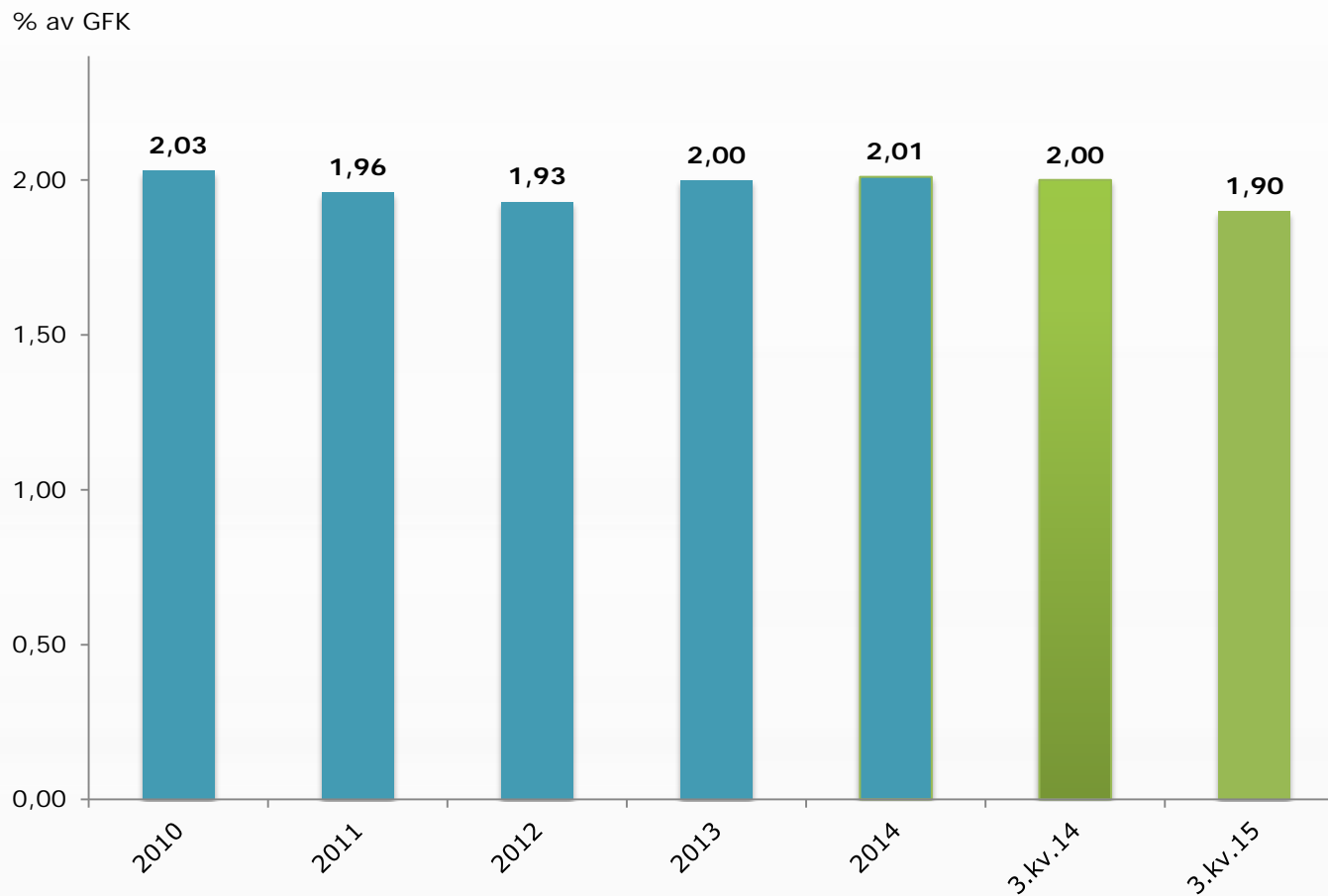

Stabil rentenetto og god
kostnadskontroll

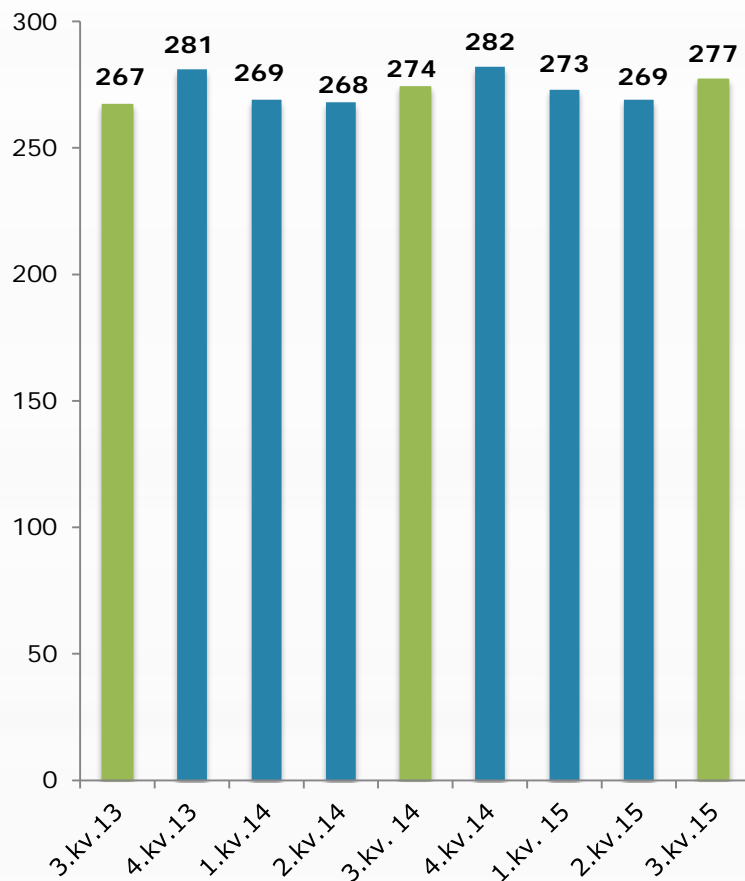
Stabil og god rentenetto

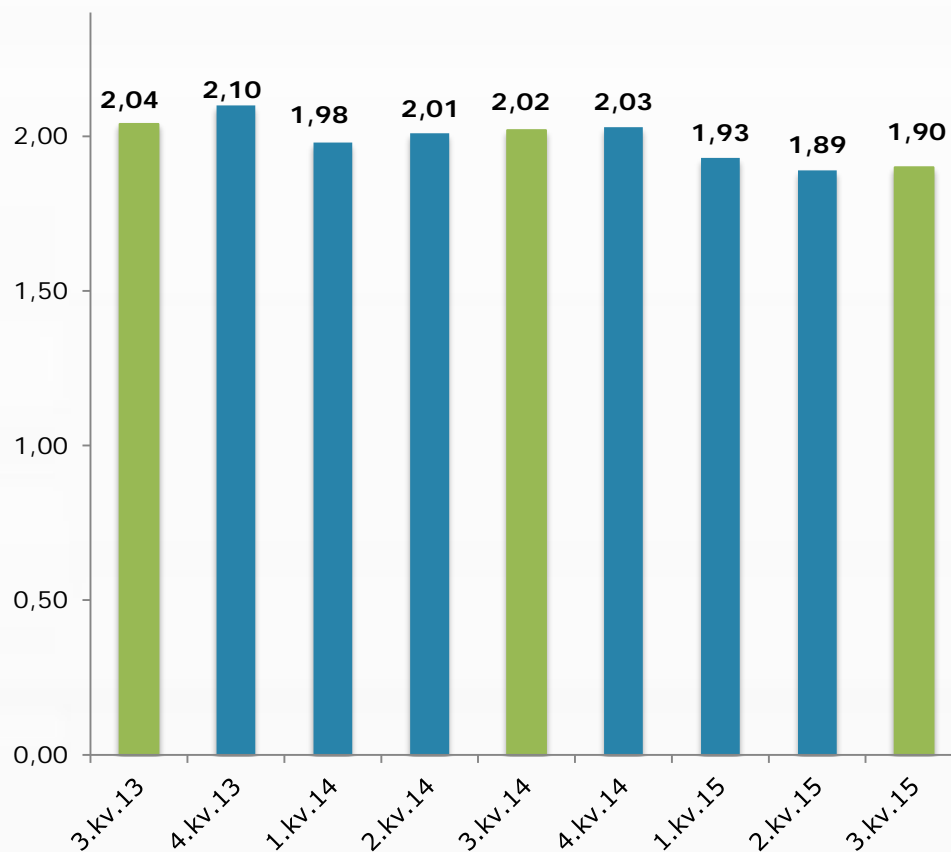

Rentenetto kvartalsvis

Mill. kr

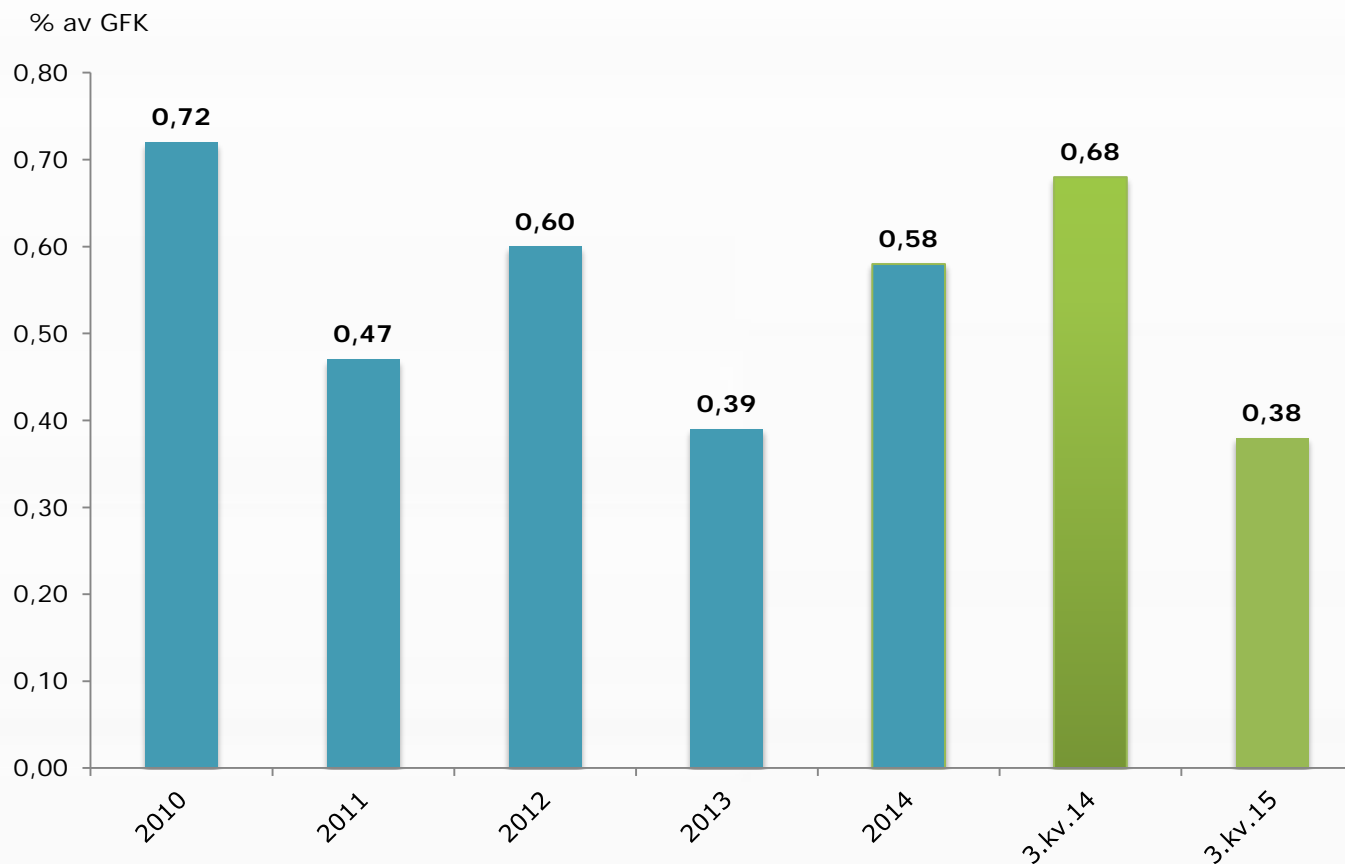

% av GFK

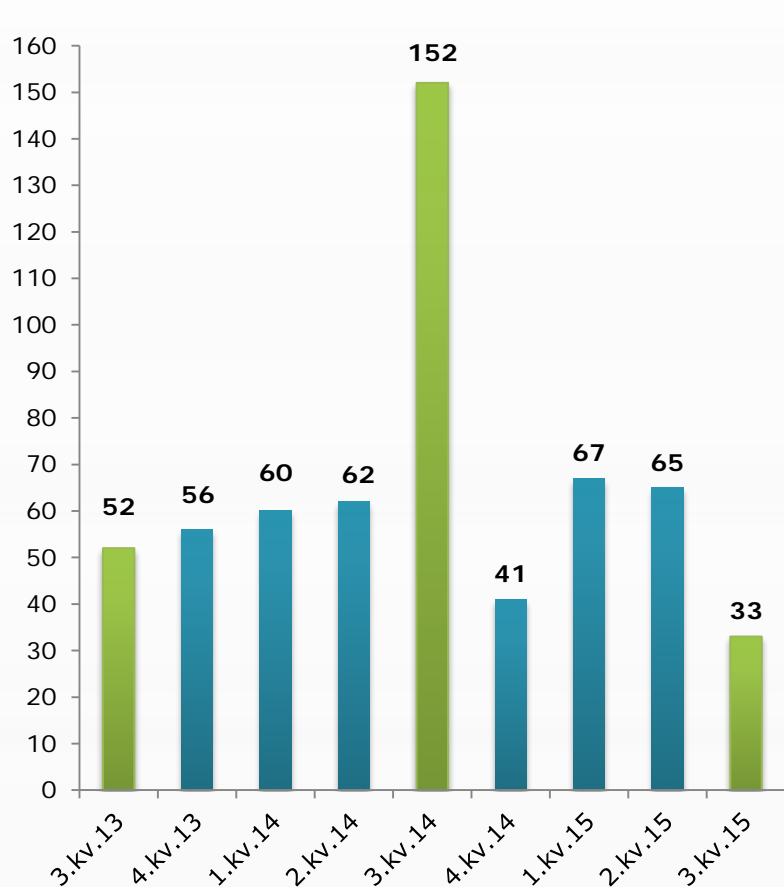
Kurstap på likviditetsbeholdning obligasjoner, gode inntekter fra renteforretninger kunder

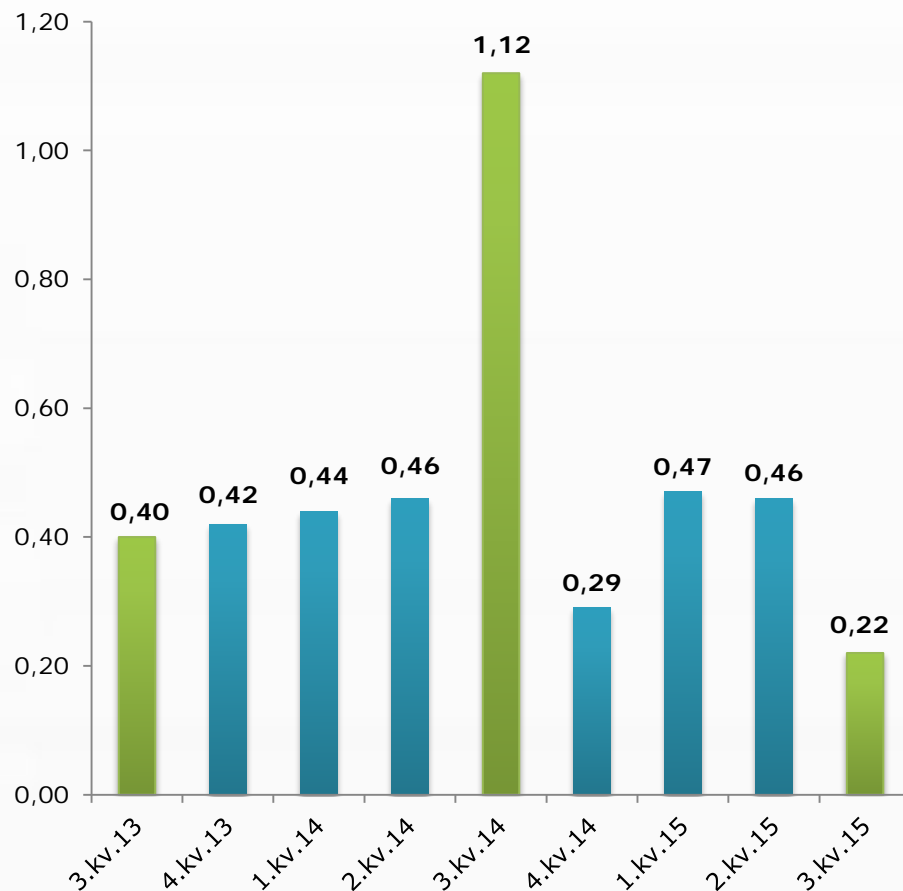

Andre inntekter kvartalsvis

Mill. kr.

%

Inntekter

Spesifikasjon av andre inntekter

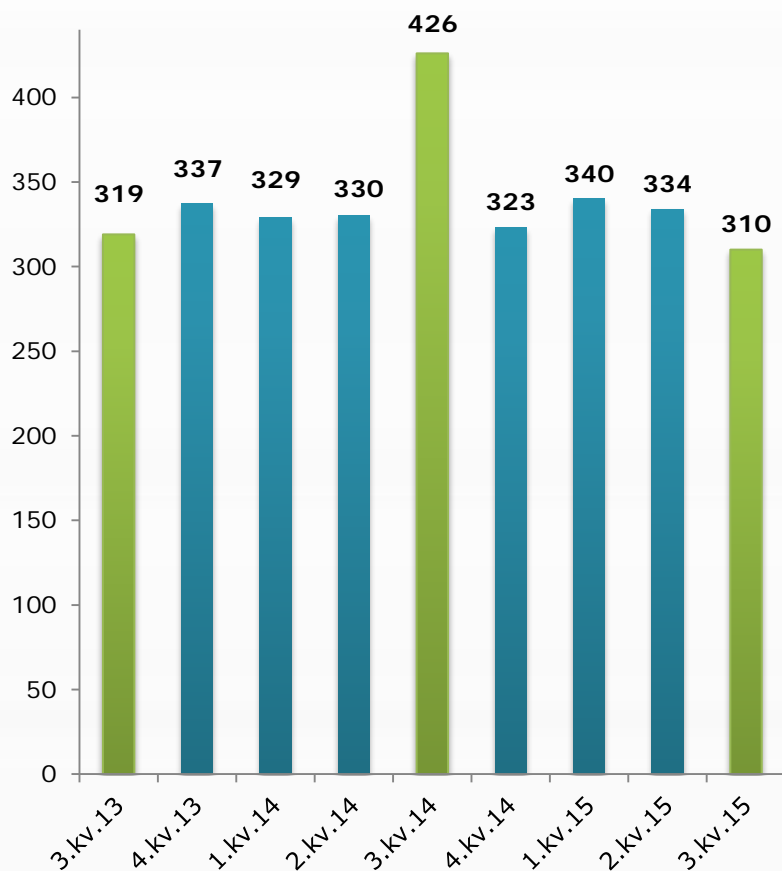
	Pr 3.kv. 2015	Pr 3.kv. 2014	Endring
	Mill. kr	Mill. kr	Mill. kr
Inntekter fra kort	38	38	0
Bankgiro/øvrig betalingsformidling	20	19	1
Betalingsformidling utland	6	6	0
Prov.kostnader bet.form.	-21	-22	1
Garantiprovisjoner	31	20	11
Eiendomsmegling	16	16	0
Skadeforsikring	12	11	1
Aktiv Forvaltning	16	13	3
Tinglysing/purregebyr	9	9	0
Fond/ordrehandel	12	10	2
Andre inntekter	11	12	-1
Netto provisjons- og andre inntekter	150	132	18
Utbytte	1	7	-6
Kursgevinst/tap valuta (agio)	24	18	6
Kursgevinst/tap renteforr. kunder	23	5	18
Kursgevinst/tap fin. derivat	8	7	1
Kursgevinst/tap obligasjoner	-41	12	-53
Kursgevinst/tap aksjer	0	93	-93
Netto avkastning på finansielle inv.	15	142	-128
Sum andre inntekter	165	274	-109

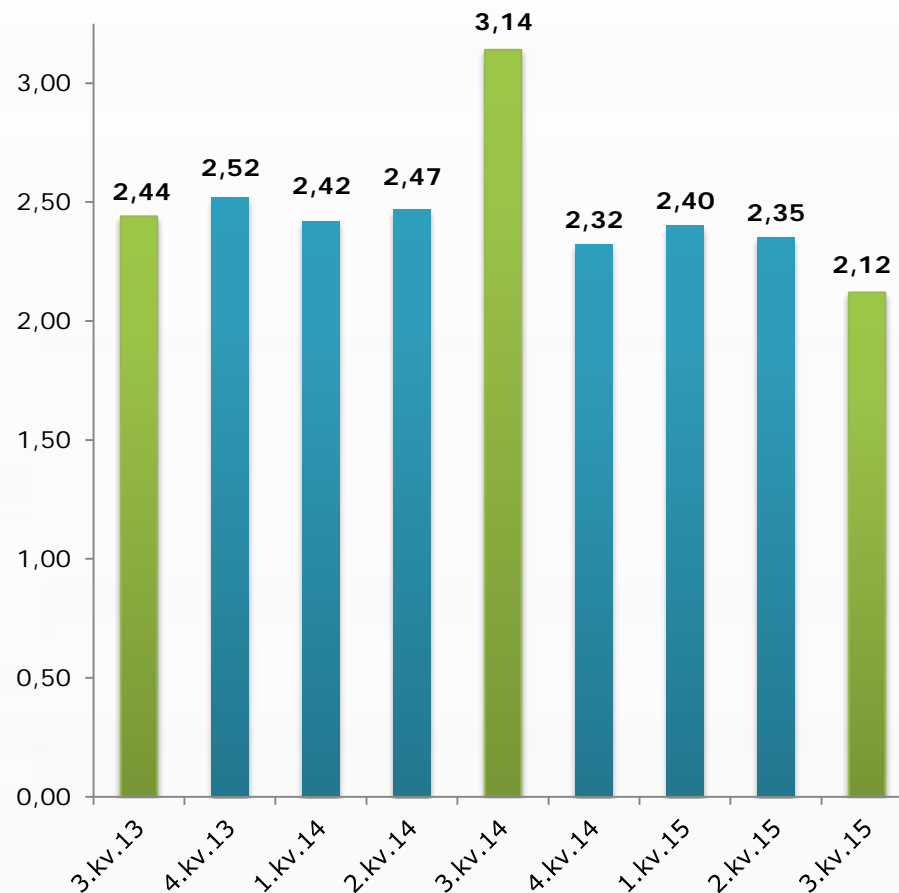

Inntektsutviklingen kvartalsvis

Mill. kr.

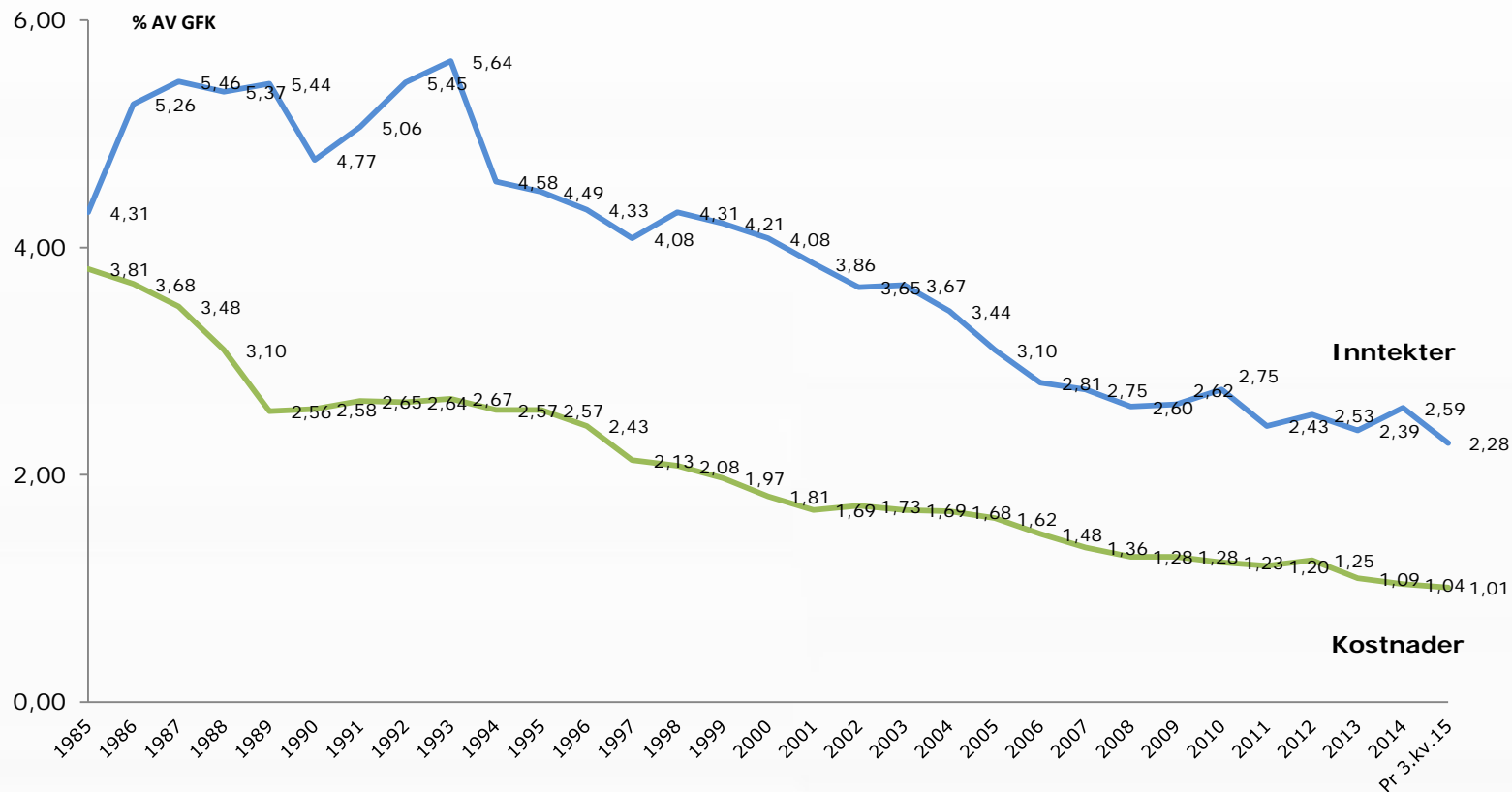

%

Utvikling i inntekter og kostnader

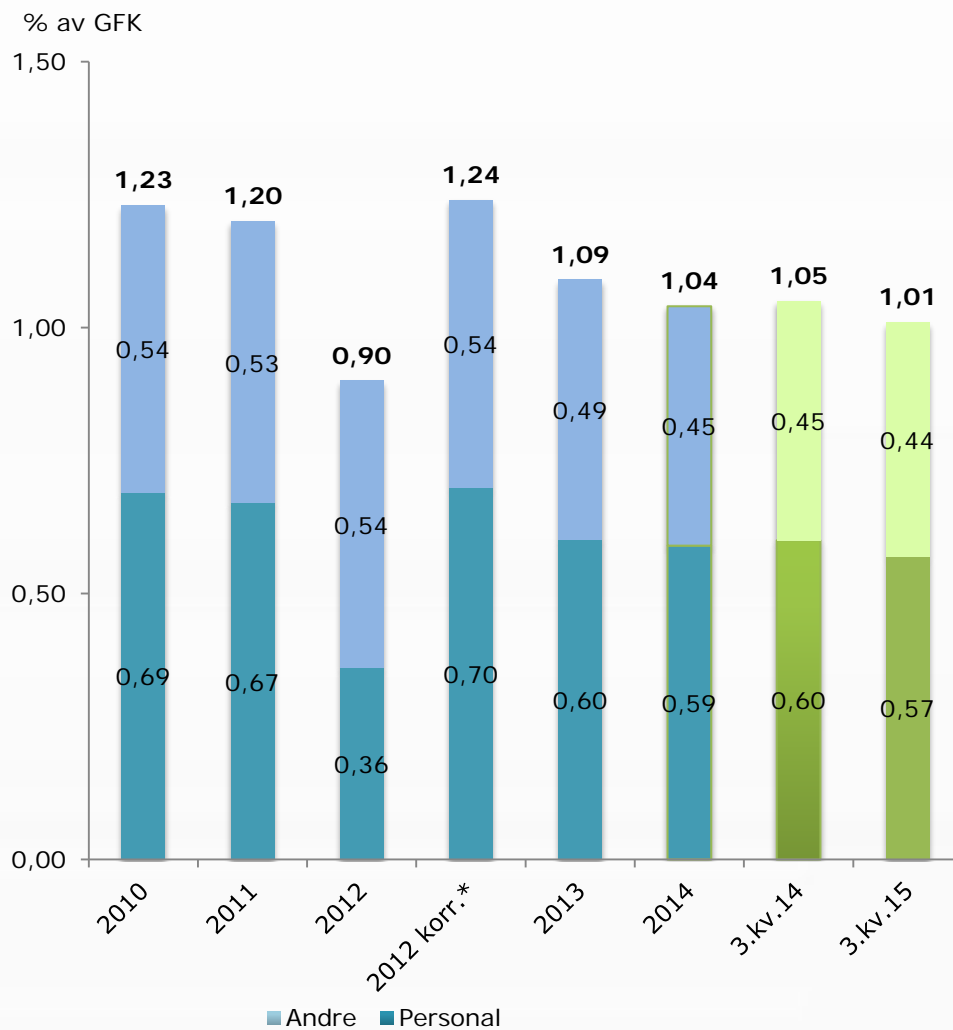

Fremdeles positiv
utvikling i
kostnadsnivået

God nedgang i kostnadsnivået siste årene

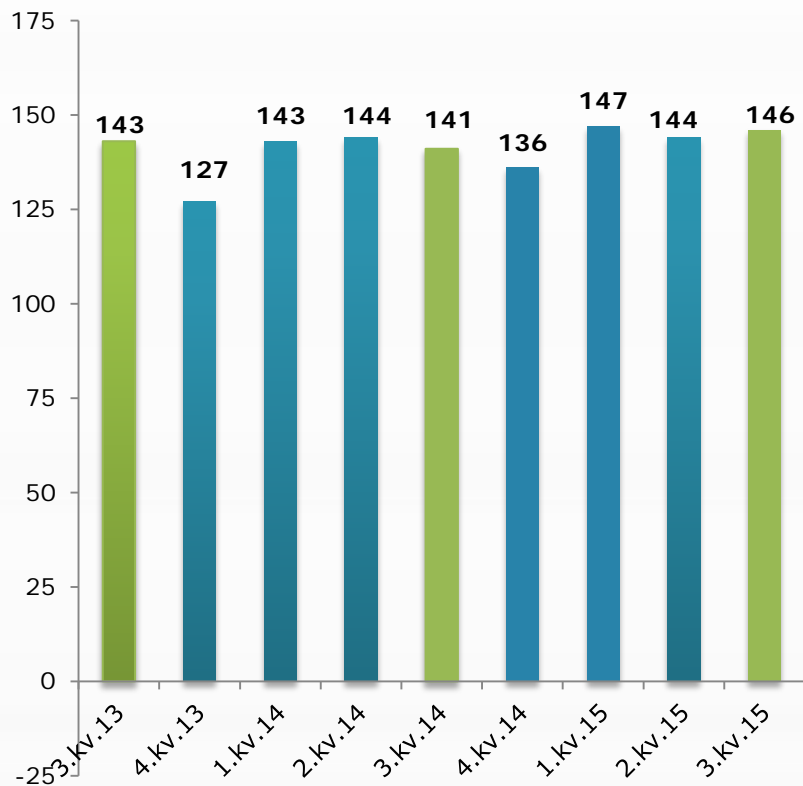

*Planendring pensjon utgjorde inntektsføring av 166 mill. kroner i 4. kvartal 2012, noe som medførte en reduksjon i personalkostnader på 0,34 %-enheter på årsbasis

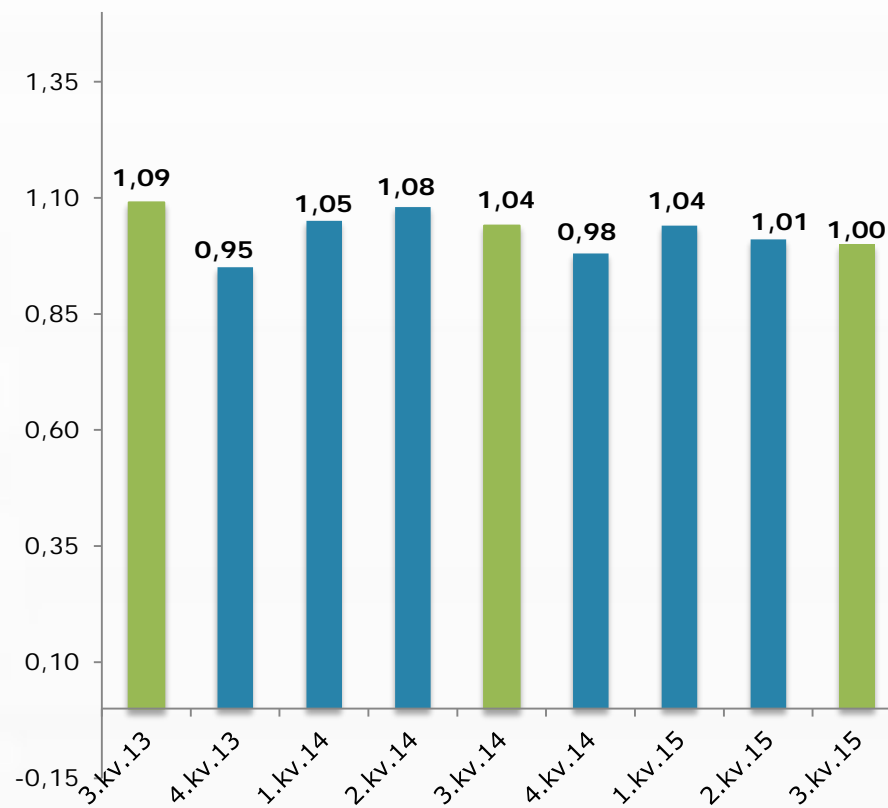

Driftskostnader kvartalsvis

Mill. kr.

%

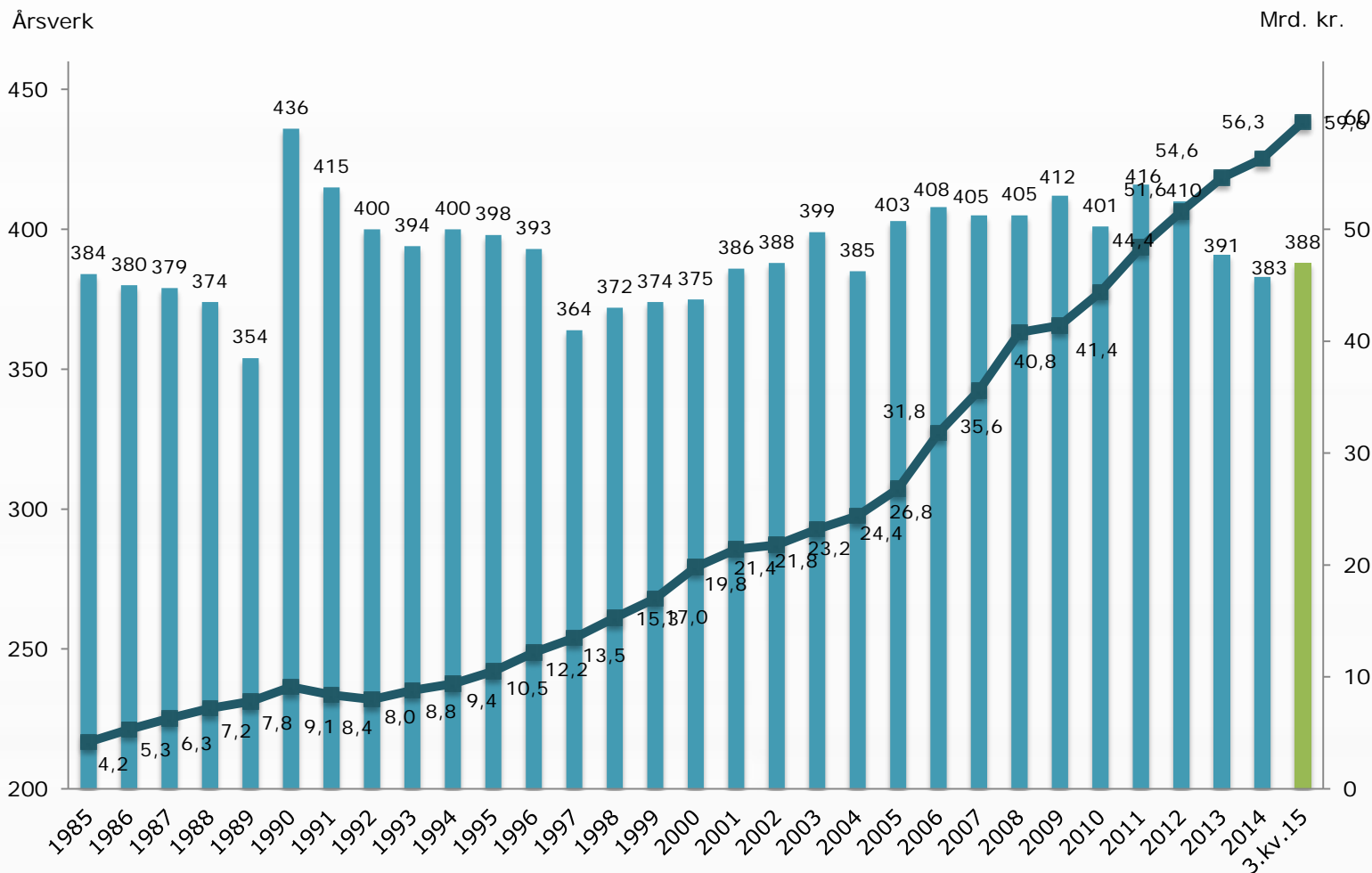

Endringer i kostnader siste 12 måneder

	Pr 3.kv. 2015	Pr 3.kv. 2014	Endring
	Mill. kr	Mill. kr	Mill. kr
Lønn mv.	174	175	-1
Feriepenger	16	16	0
Arbeidsgiveravgift	24	23	1
Andre personalkostnader	15	16	-1
Pensjonskostnader	19	15	4
Sum personalkostnader	248	245	3
IT-kostnader	55	50	5
Kontorrekvisita/telefon/porto/reise	11	12	-1
Markedsføringskostnader	15	13	2
Øvrige adm. kostnader	12	8	4
Sum administrasjonskostnader	93	83	10
Avskrivninger	20	19	1
Lokalkostnader	19	19	0
Andre driftskostnader	57	62	-5
Sum andre driftskostnader	76	81	-5
Sum driftskostnader	437	428	9

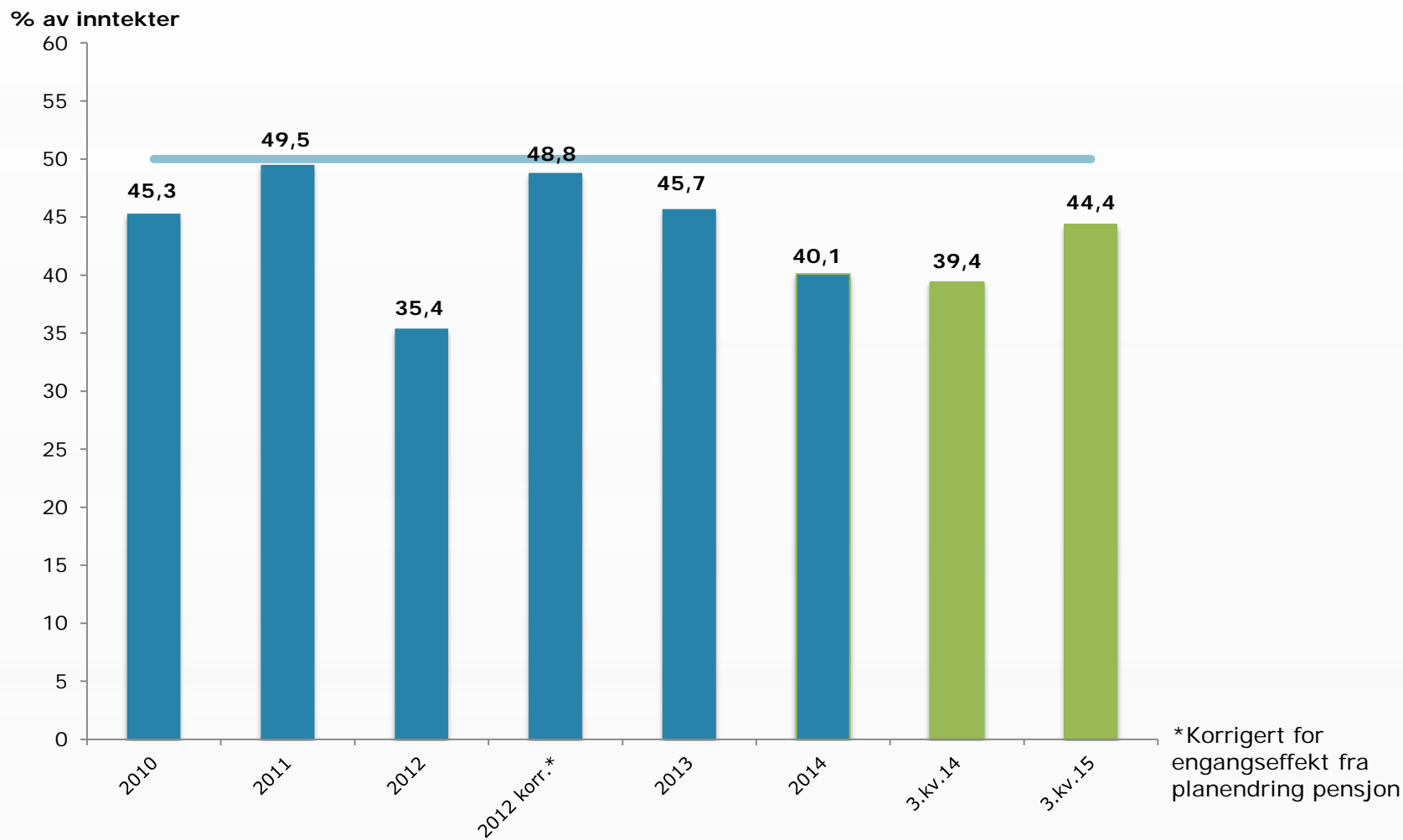

Forvaltning og årsverk

Interne målsettinger overholdes med god margin

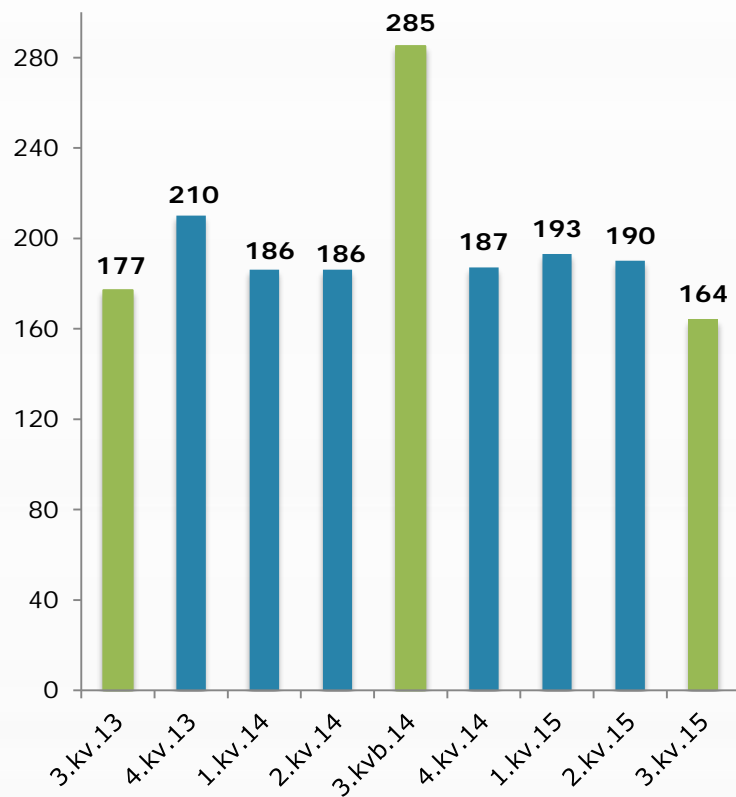

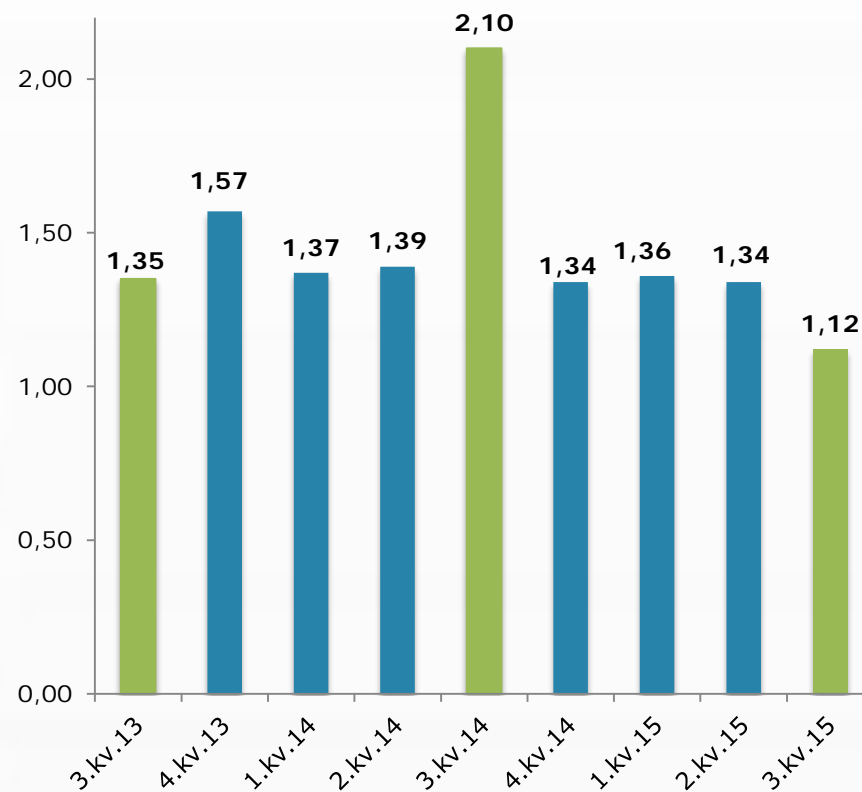

Resultat før tap kvartalsvis

Mill. kr.

%

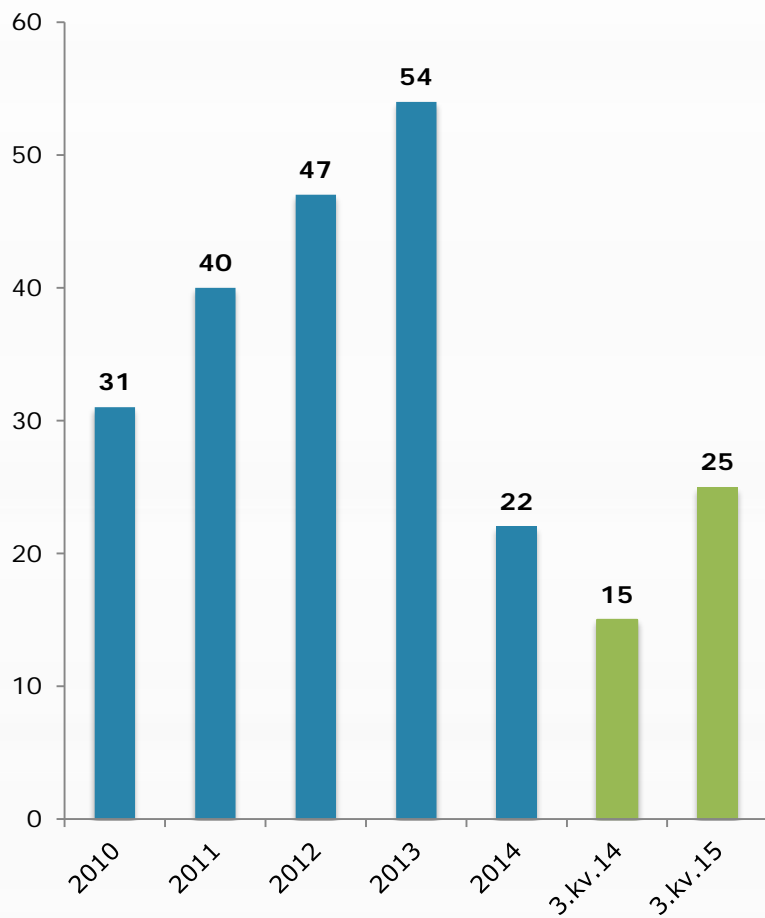
Stabilt lavt tapsnivå og
redusert mislighold

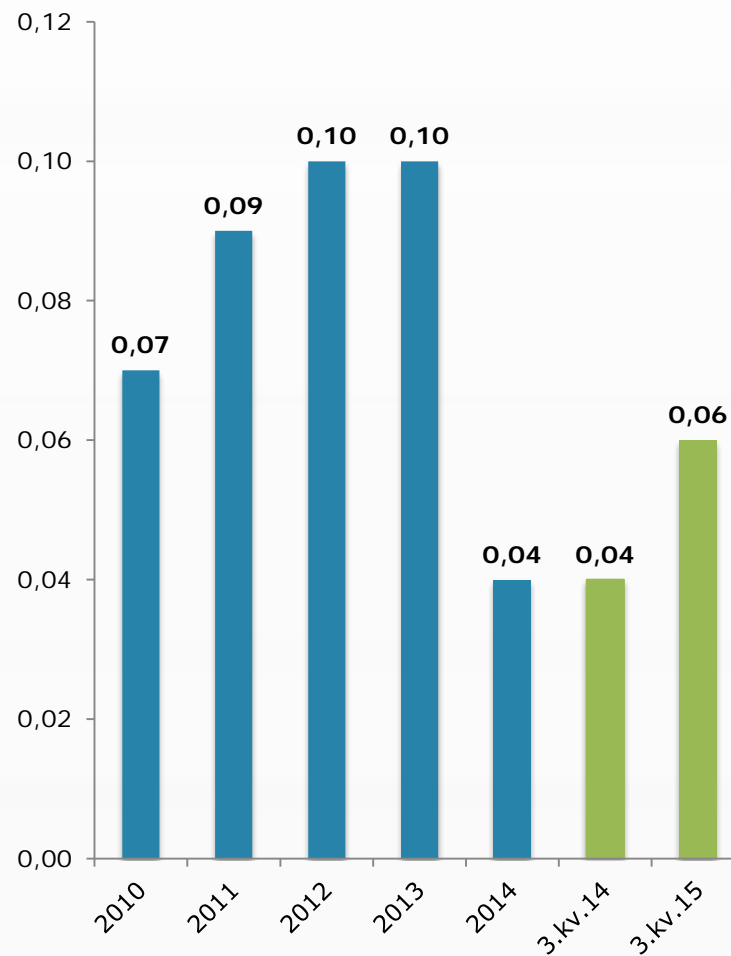

Lave tap i porteføljen over lengre tid

Mill. kr

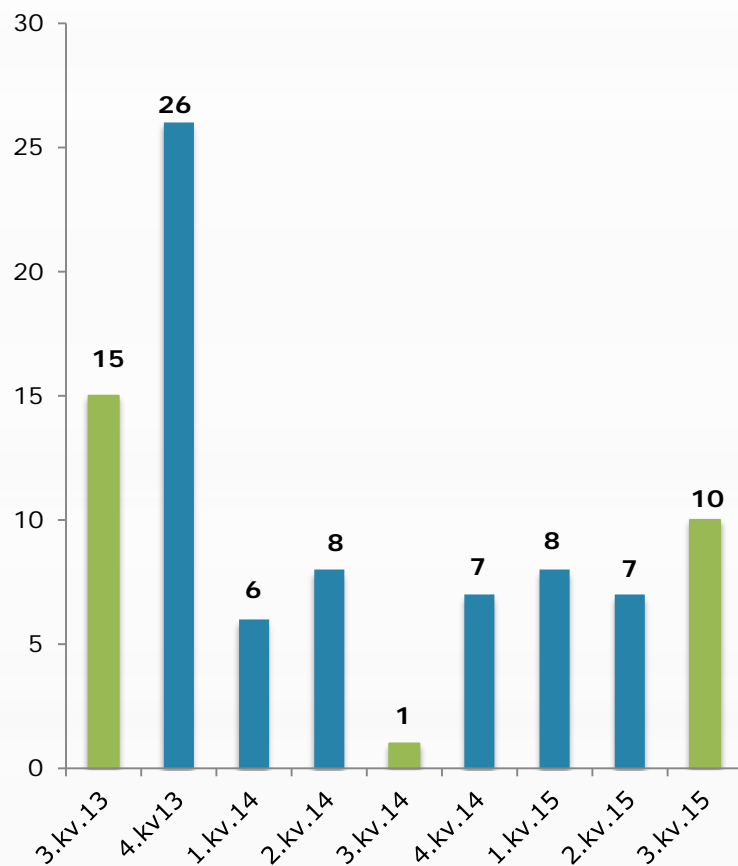
% av forv.kap

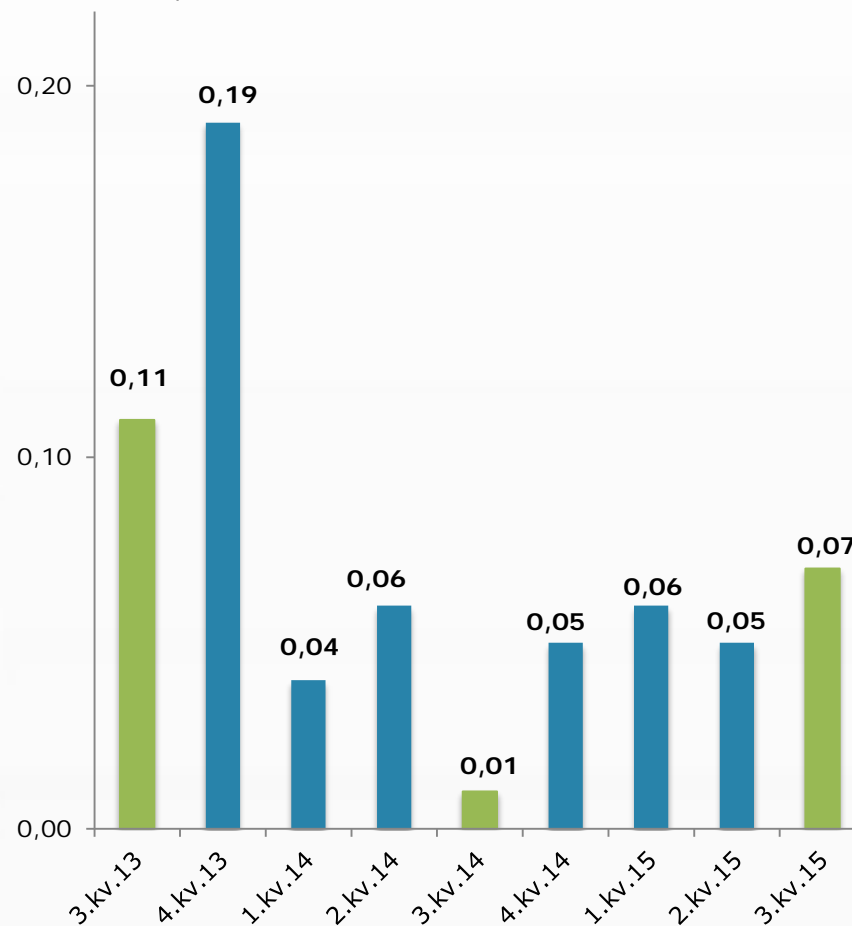

Tapsutvikling kvartalsvis

Mill. kr

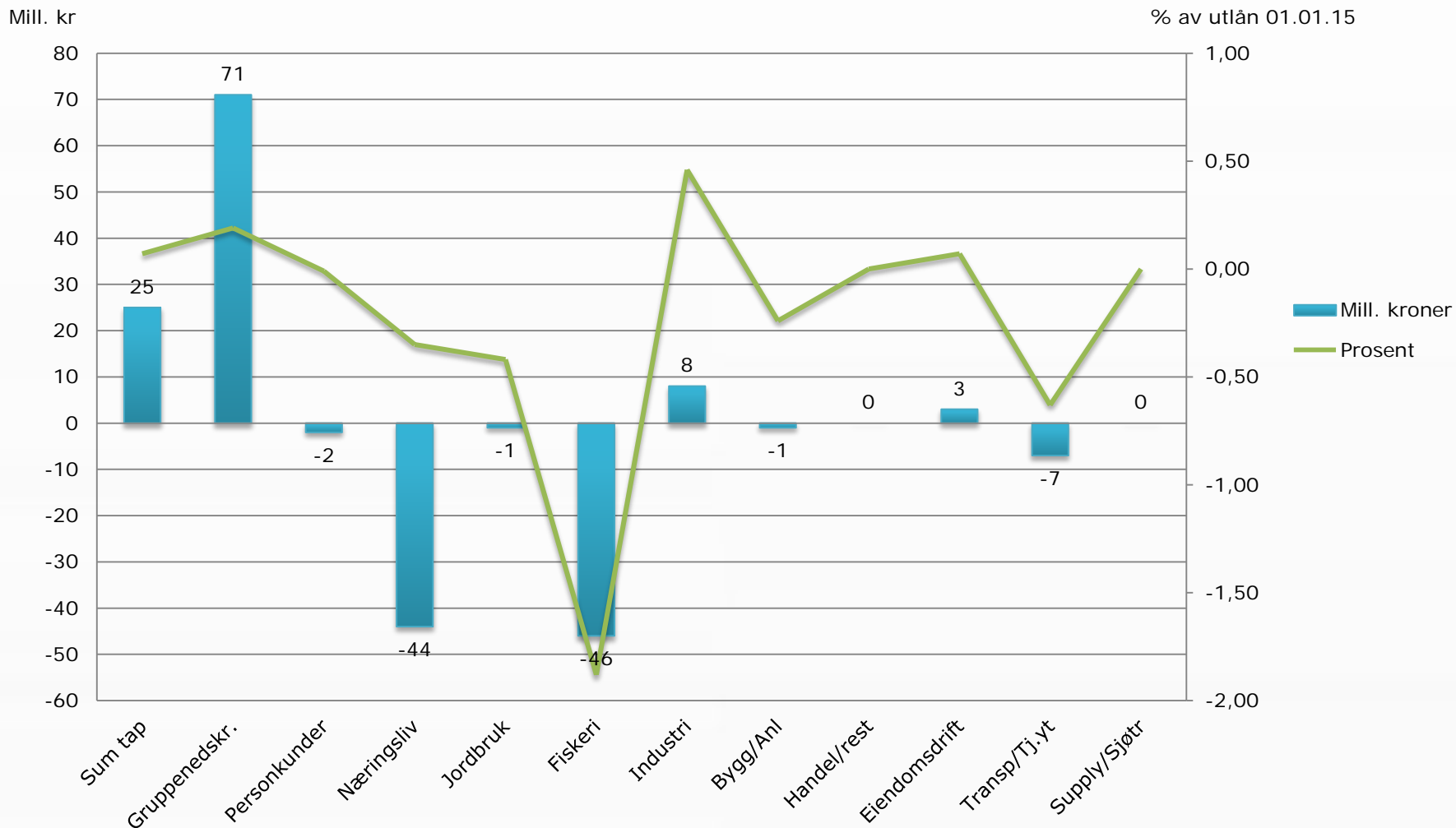

% av forv.kap

Tap fordelt på sektor/næring

Mislighold over 3 måneder

30.09.15				30.09.14			Endring 2014 – 2015		
Sum	PM	NL	Intervall	Sum	PM	NL	Sum	PM	NL
24	17	7	3 – 6 mnd	36	17	19	-12	0	-12
26	12	14	6 – 12 mnd	7	6	1	19	6	13
32	21	11	Over 12 mnd	44	34	10	-12	-13	-5
82	50	32	Brutto mislighold	87	57	30	-5	-7	2
17	7	10	Ind. nedskrivinger	20	8	12	-3	-1	-2
65	43	22	Netto mislighold	67	49	18	-2	-6	4

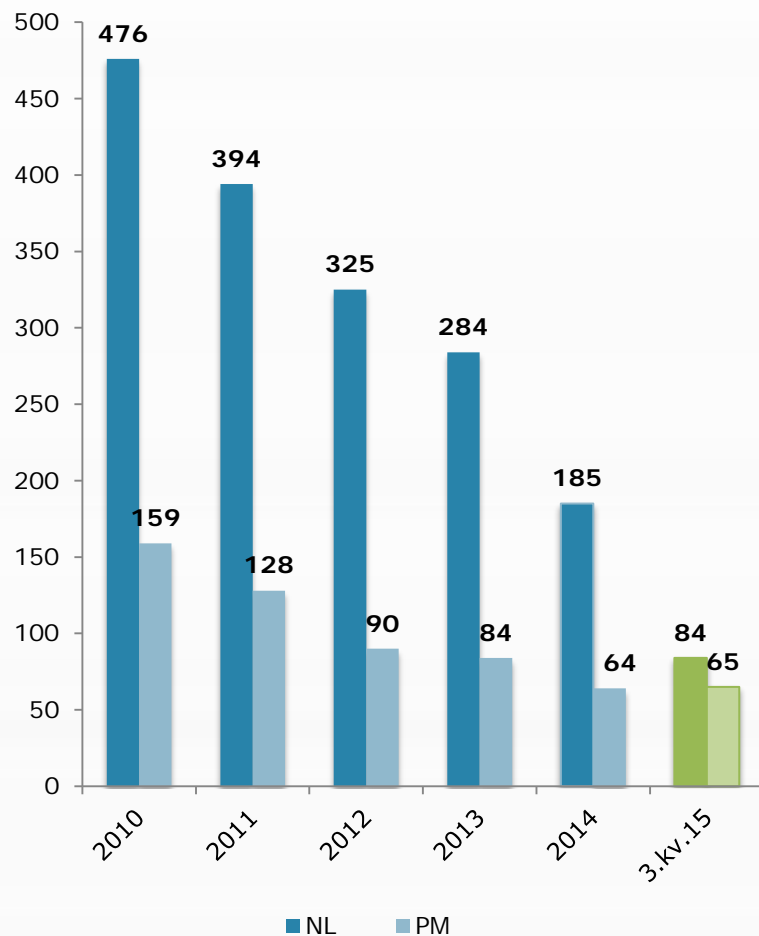
Netto mislighold over 3 mnd i % av brutto utlån er redusert fra 0,14 til 0,13 i perioden.

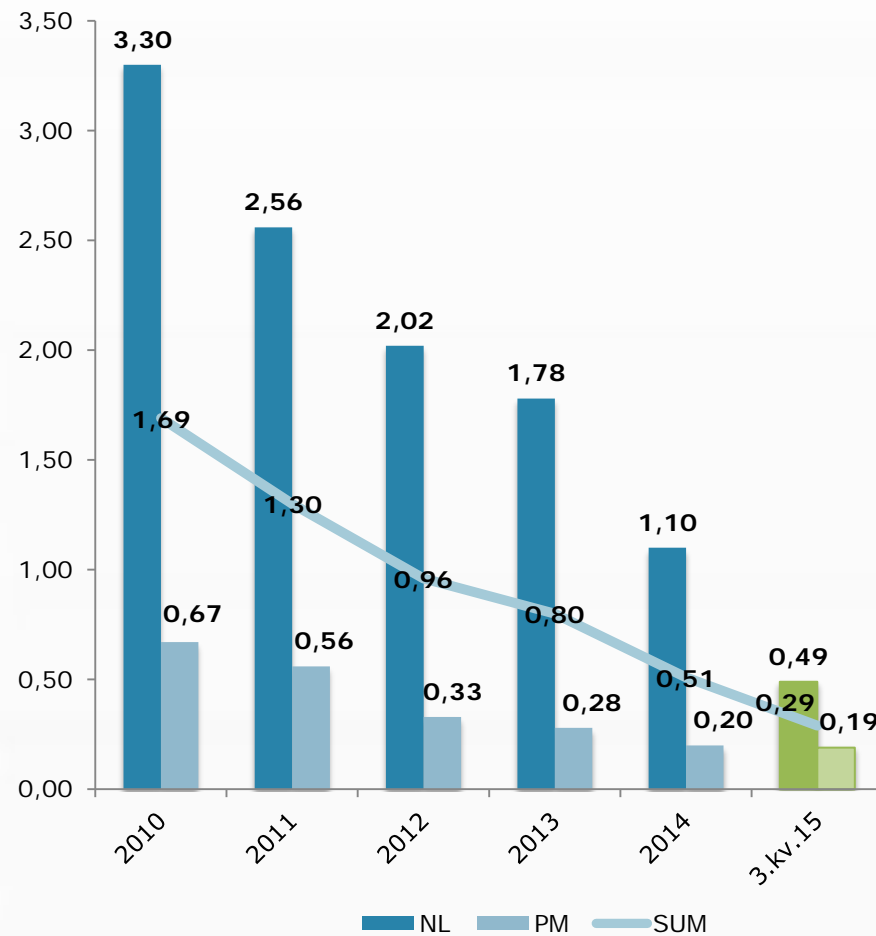
Tapsutsatte engasjement (etter tapsnedskr.)

(misligholdte over 3 mnd og ikke-misligholdte engasjement m/tapsnedskriving)

Mill. kroner

I % av bto. utlån

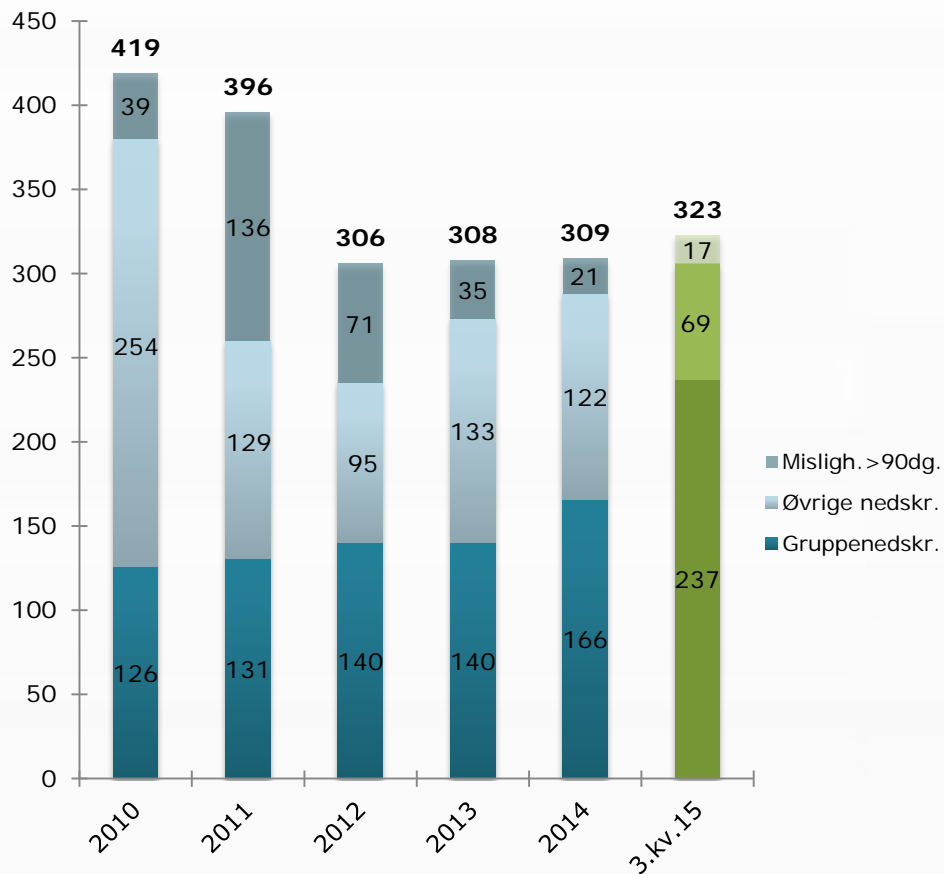

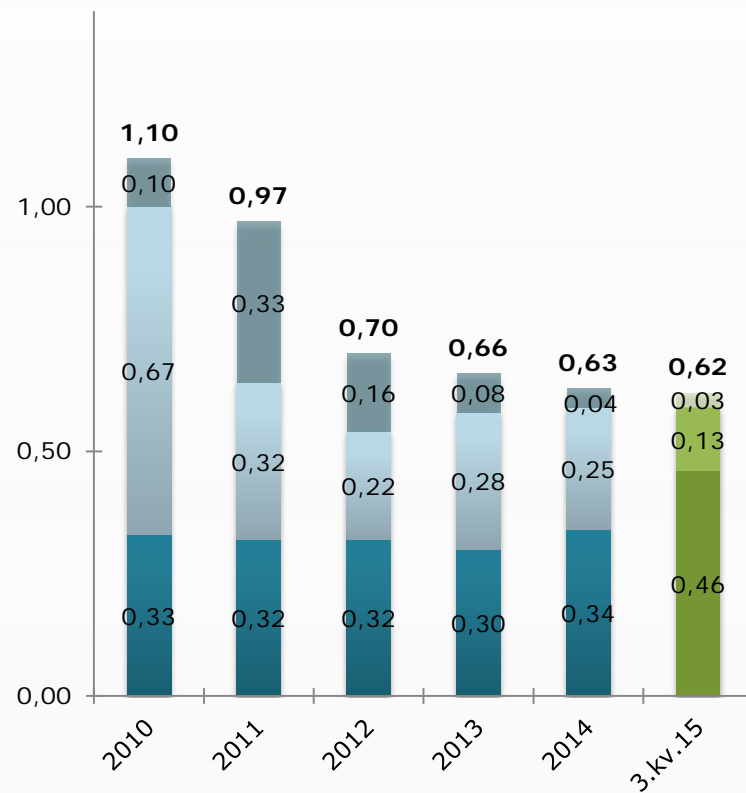
Totale tapsnedskrivninger

- betryggende avsetningsstørrelser

Mill. kroner

I % av bto. utlån

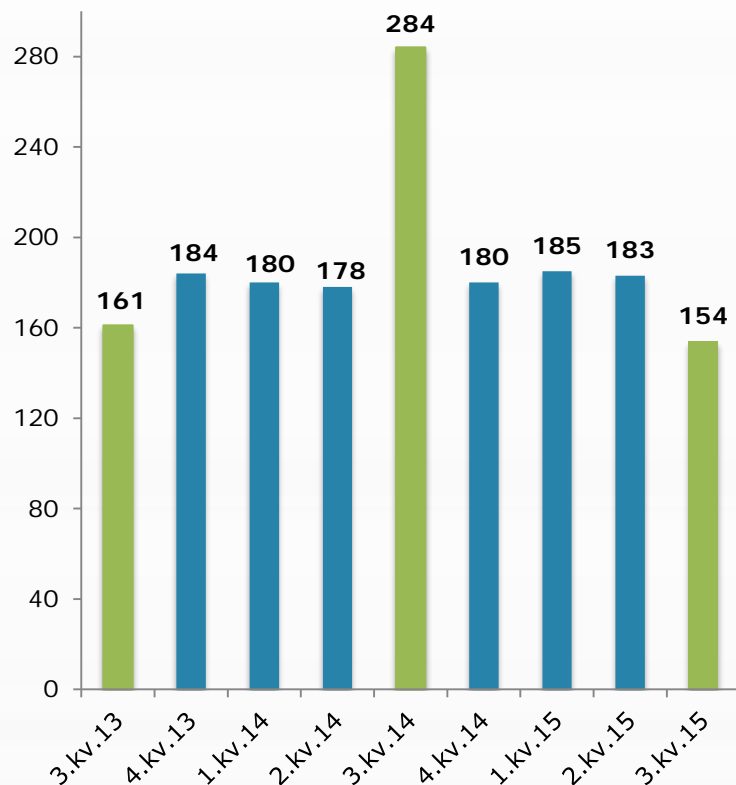

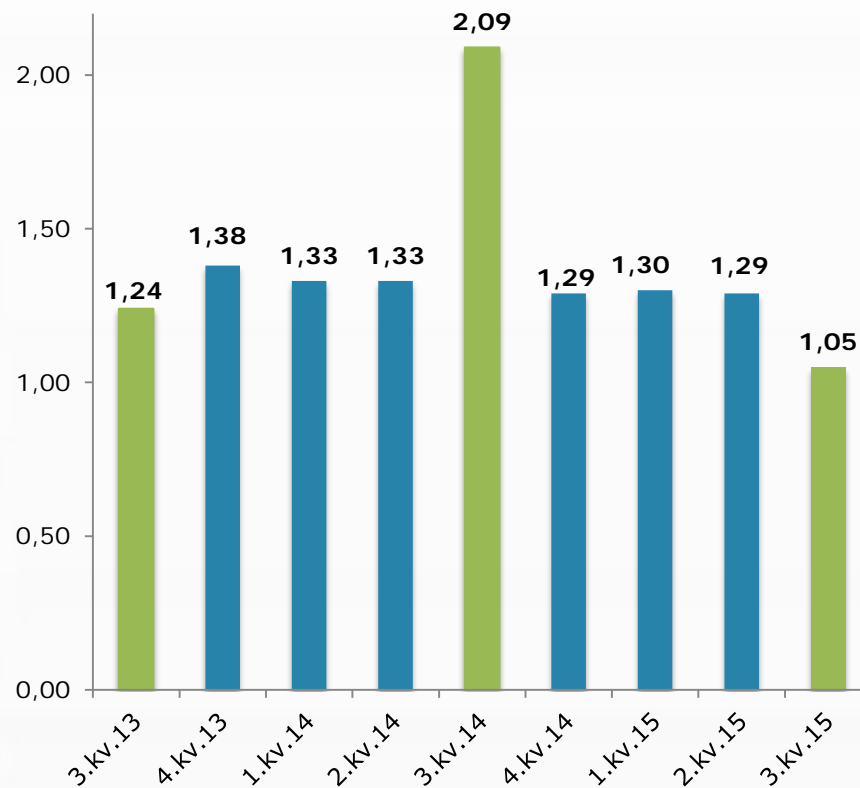

Resultat etter tap kvartalsvis

Mill. kr.

%

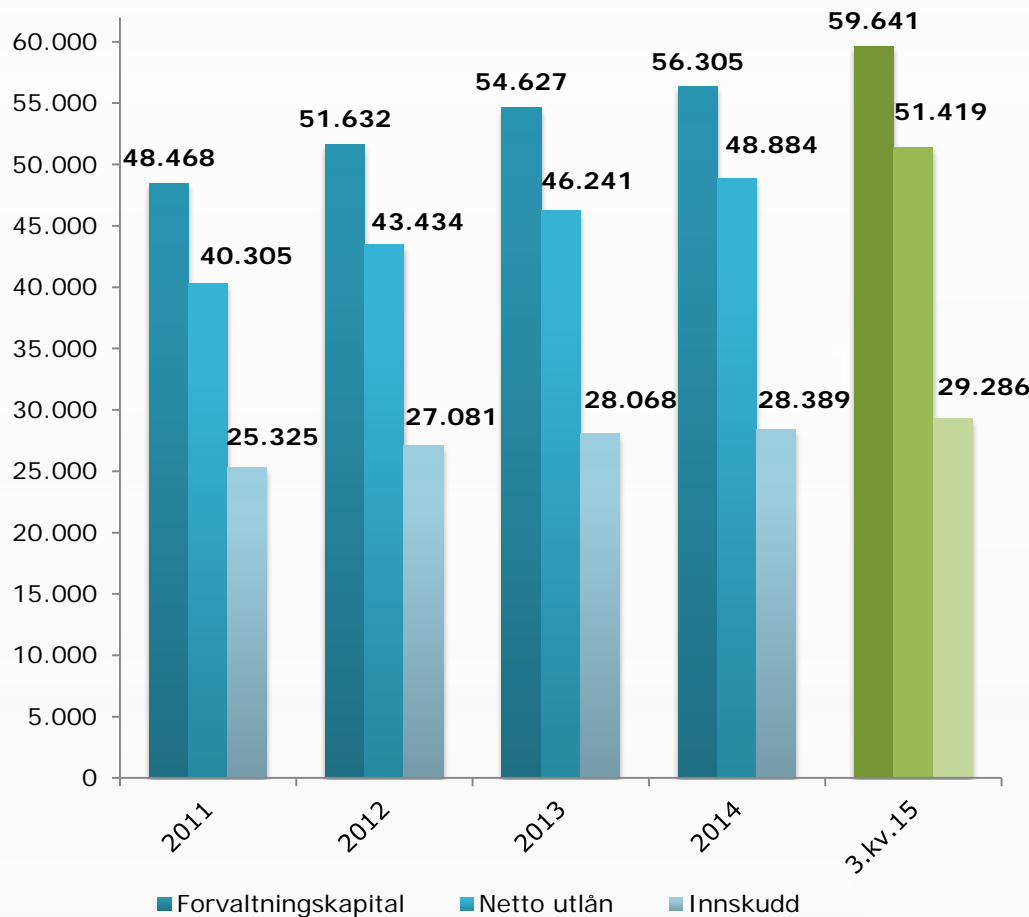
Moderat og
differensiert vekst

God vekst i utlån siste 12 måneder

Mill. kroner

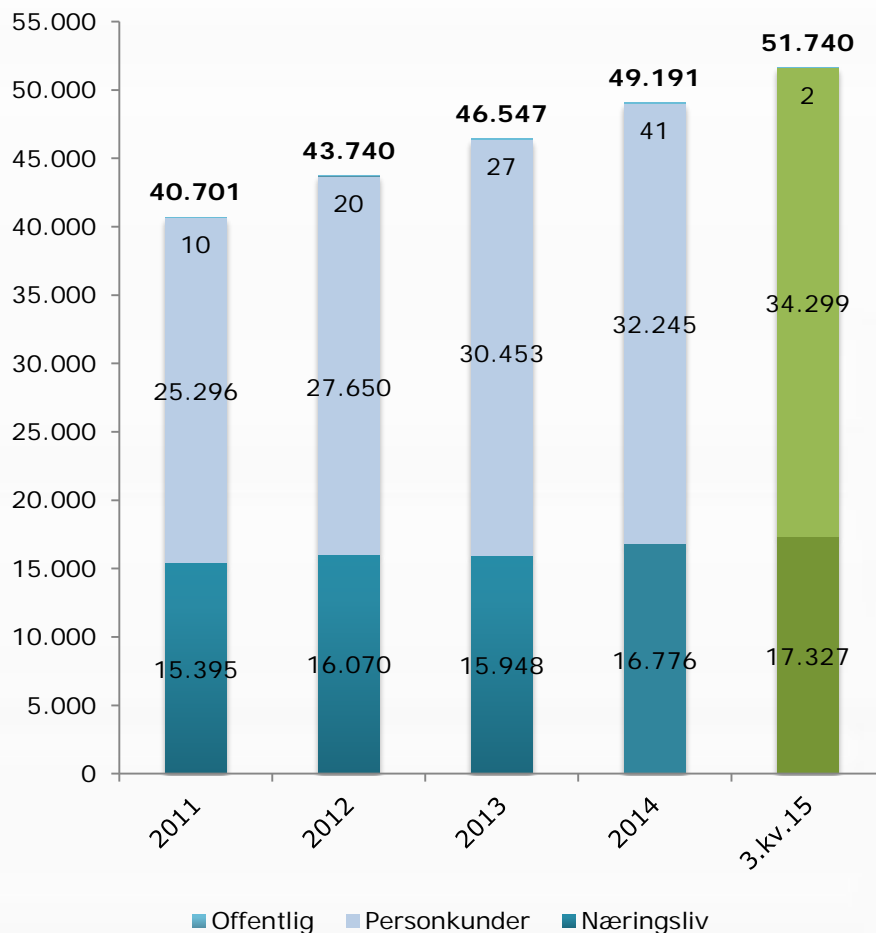
Vekst siste 12 mnd:

- Forv. kap. 7,7
- Utlån 8,3 %
- Innskudd 2,6 %

Utlånsutvikling

Mill. kroner

Årlig netto utlånsvekst

2012	7,8 %
2013	6,2 %
2014	5,7 %
3.kv. 2015	8,3 %

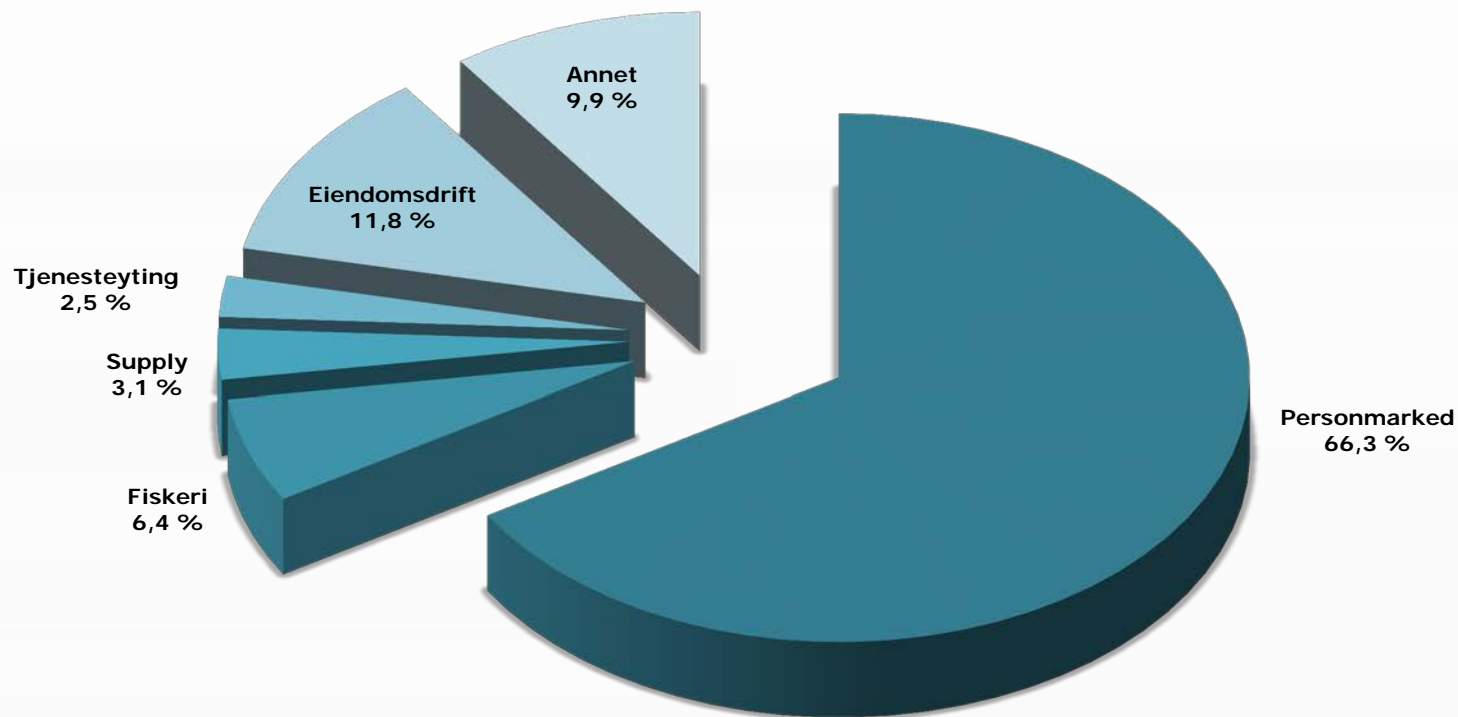
Brutto utlånsvekst siste 12 mnd

Personmarked	8,7 %
Næringsliv	7,2 %

Utlånsandel PM og NL er henholdsvis 66,3 % PM og 33,7 % NL pr. 30.09.15

Utlånsfordeling

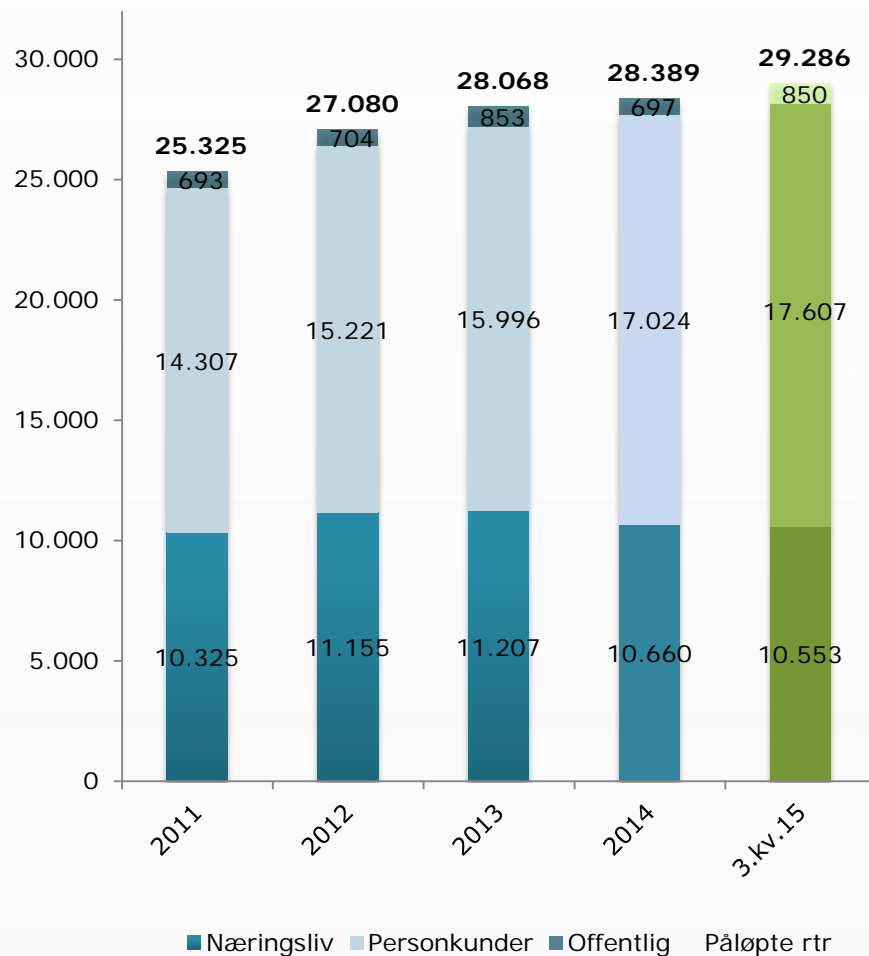
Annet (9,9 %) inneholder:

Finansiell tj.ytelse	2,1 %	Verftsindustri	1,2 %	Fiskeindustri	1,1 %		
Annen industri	1,4 %	Handel	1,0 %	Diverse	0,8 %		
Bygg og anlegg	1,4 %	Jordbruk	0,8 %	Møbelindustri	0,1 %		

Lavere innskuddsvekst siste 12 måneder

Mill. kroner

Årlig innskuddsvekst

2011:	3,2 %
2012:	6,9 %
2013:	3,6 %
2014:	1,1 %
3.kv. 2015	2,6 %

Innskuddsvekst siste 12 mnd

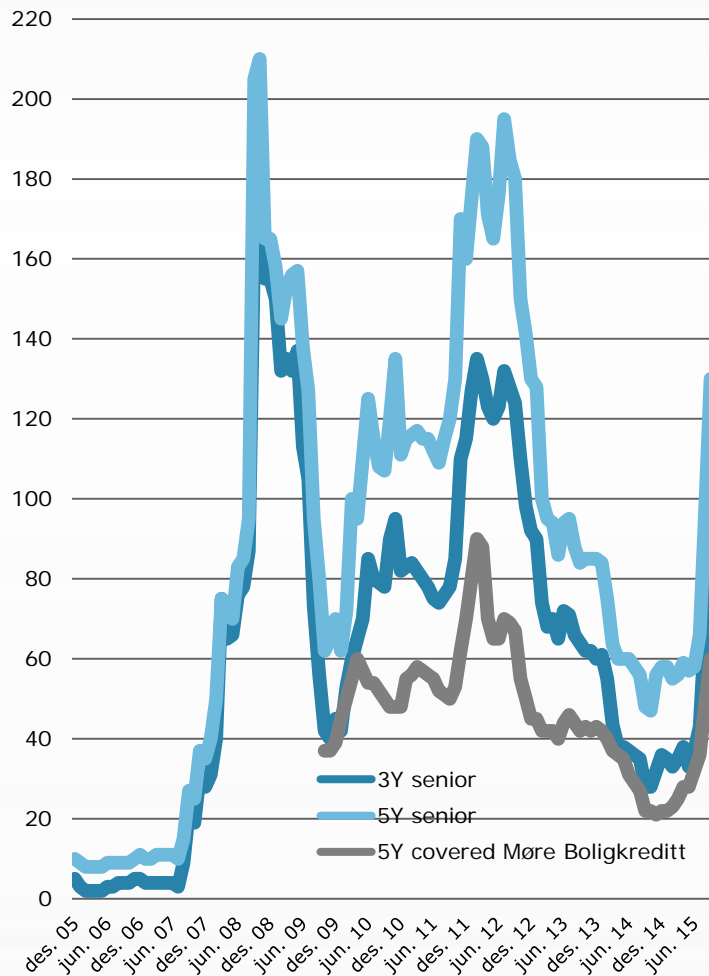
Personmarked	5,7 %
Næringsliv	-2,1 %
Offentlig	17,7 %

God kvalitet på og høy
andel av langsiktig
finansiering

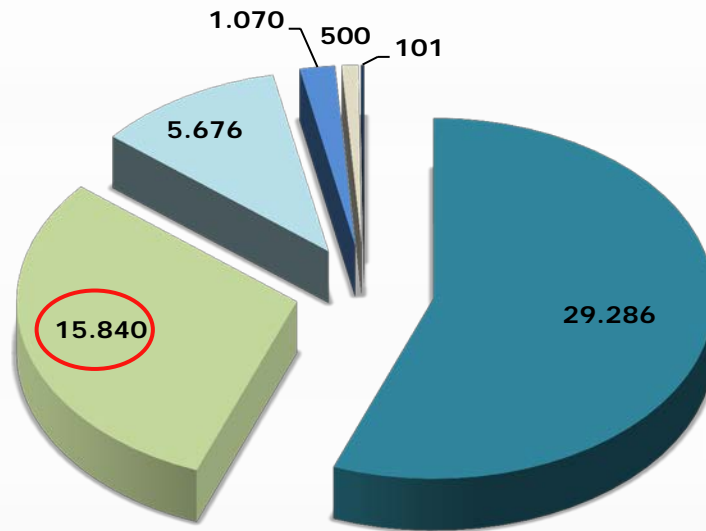
Markert endring i innlånsmarginene mot slutten av kvartalet

- Siden inngangen av 2012 og fram til årsskiftet 2014/2015 falt innlånsmarginene jevnt i det norske markedet
- Fra årsskiftet og fram til sommeren så vi en svak oppgang i marginene, men etter sommeren har vi registrert en kraftig økning i endringstakten
- Marginutviklingen for bankens innlån i markedet steg markert i første halvdel av september, men akselererte spesielt i annen halvdel av måneden og etter Norges Banks rentebeslutning. Likviditeten var svak
- Refinansieringen av eksisterende lån og finansiering av ny vekst vil fremover generelt tilpasses myndighetskrav som LCR og L1, forsvarlig håndtering av pantsettelse av egne eiendeler og bail in-regelverket. Sparebanken Møre vil framover legge til grunn en andel bail in-able-kapital minimum på det nivå vi hadde ved utgangen av 2013
- Sparebanken Møre er ratet A2 og obligasjoner utstedt av Møre Boligkreditt AS er ratet Aaa av Moody's. Banken er godt ratet av flere norske kredittanalytikere
- I tillegg til rating bidrar bl.a. LCR-regelverket til differensiert marginprising avhengig av emisjonens størrelse

Innskudd og markedsfinansiering må balanseres

- Kundeinnskudd
- Obligasjoner NOK og valuta - Møre Boligkreditt
- Obligasjoner NOK og valuta - banken
- Banksertifikater
- Ansvarlig obligasjon
- Annet

- Innskudd fra kunder er konsernets viktigste finansieringskilde
- Banken har høy innskuddsdekning (57 % i konsernet) og har vektlagt langsiktighet i markedsfinansieringen. Sparebanken Møre opplever markedstilgangen som svært god
- Total markedsfinansiering endte på netto NOK 22,9 mrd. ved kvartalsskiftet – vel 85 % av denne finansieringen har restløpetid ut over ett år
- Seniorobligasjonene med restløpetid ut over et år har vektet gjenstående løpetid på om lag 1,73 år. OmF-finansieringen gjennom Møre Boligkreditt AS har vektet gjenstående løpetid på 4,40 år
- Ved kvartalsskiftet har Møre Boligkreditt AS utestående fire obligasjonslån av en størrelse som kvalifiserer til Nivå 2A-likviditet i LCR. Møre Boligkreditt AS vil framover utstede og bygge opp flere lån i denne kategorien

God kvalitet på likviditetsporteføljen

Rating	Markeds-verdi	Land	Markeds-verdi	Valuta	Markeds-verdi
AAA	4.280.174	Norge	2.901.736	NOK	4.382.809
AA+	302.752	Sverige	500.123	EUR	495.119
AA	29.806	Internasj. org	337.647		
AA-	41.589	Finland	267.611		
A	49.407	Tyskland	258.516		
A-	105.079	Danmark	243.551		
BBB+	15.162	Luxembourg	219.550		
BBB	53.958	Nederland	50.588		
		Østerrike	49.662		
		Storbritannia	48.945		
Totalt	4.877.929	Totalt	4.877.929	Totalt	4.877.929

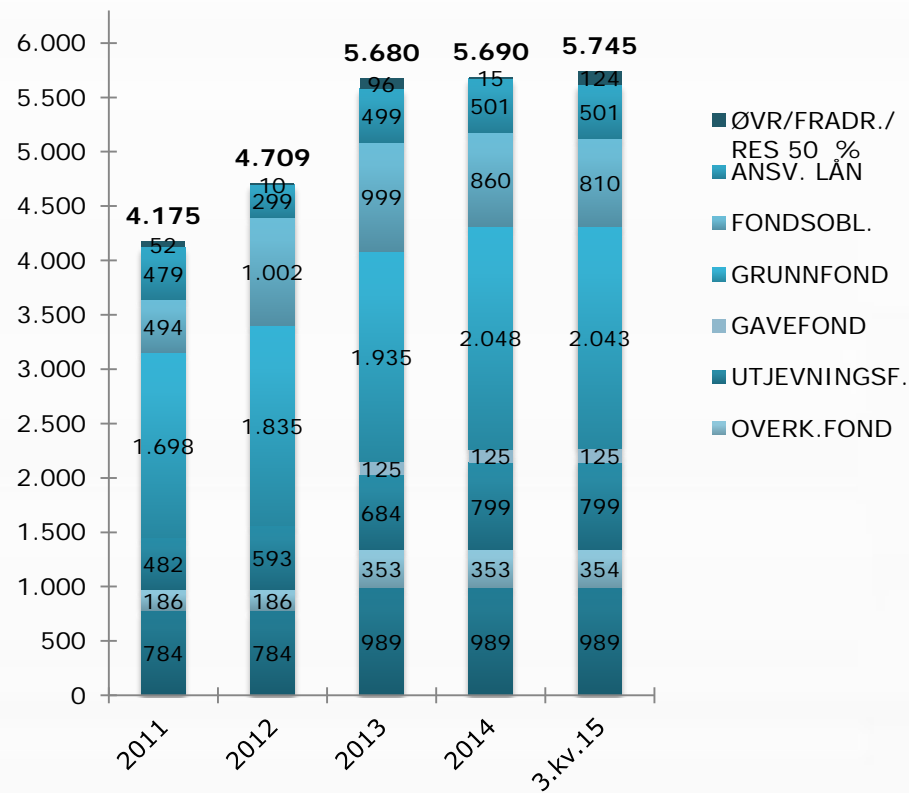
- Banken har de siste årene bygd opp en likviditetsportefølje for å møte de nye likviditetskravene, spesielt LCR
- Modellen for implementering av LCR i Norge, så vel tidsplan som elementene i stressmodellen, vil, i tillegg til markedspraksis, påvirke bankens dimensjonering av likviditetsporteføljen i årene fremover
- Generelt innebærer strengere likviditetskrav herunder kravene satt i Finanstilsynets siste likviditetsmodul og ny forskrift en vesentlig rentekostnad for banken. Samtidig gjør det banken mer utsatt for endringer i kredittspread – dette har vi til fulle fått illustrert i tredje kvartal
- Det er ingen eksponering mot de mest utsatte europeiske økonomiene i porteføljen
- Sparebanken Møre oppfyller LCR-kravet med god margin

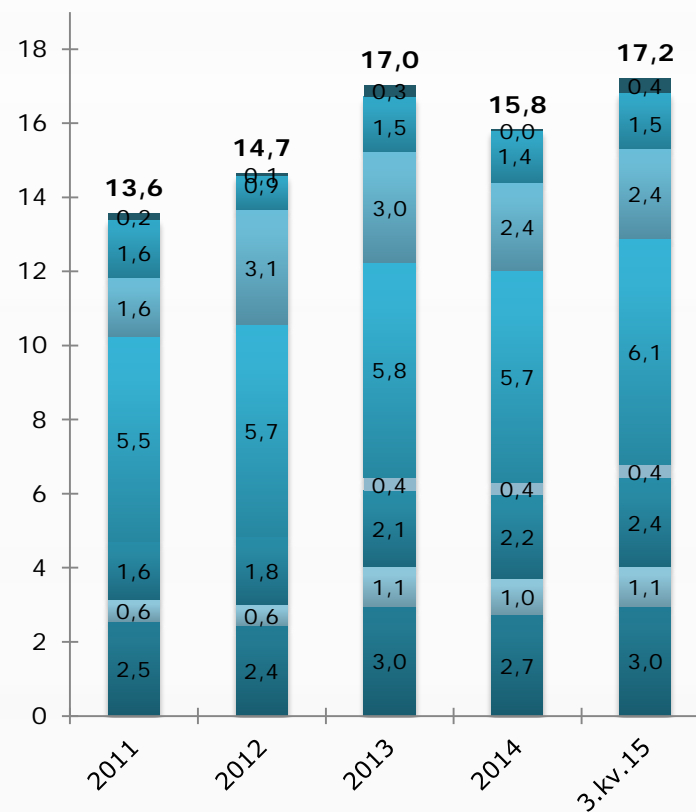
En godt kapitalisert sparebank

- tilpasset risikonivået og vel i henhold til nye kapitalkrav og modellkrav

Mill. kr.

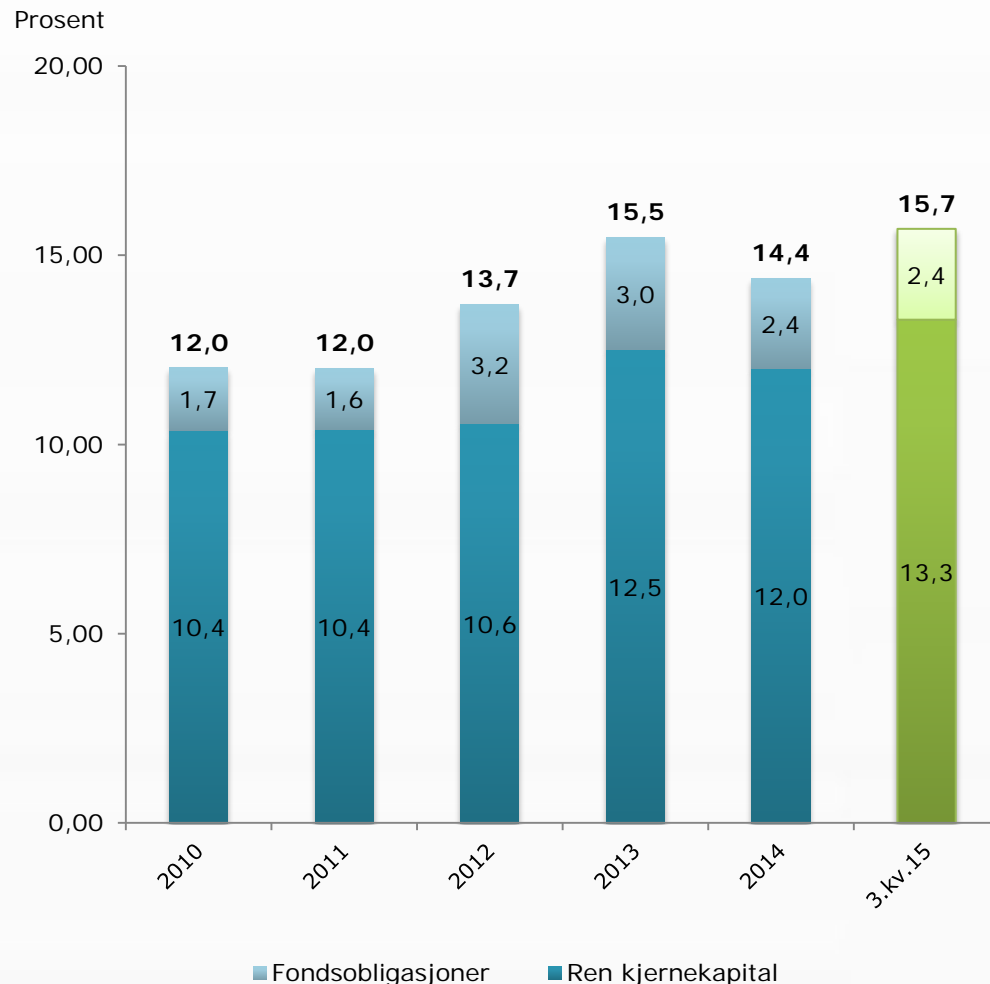

Prosent

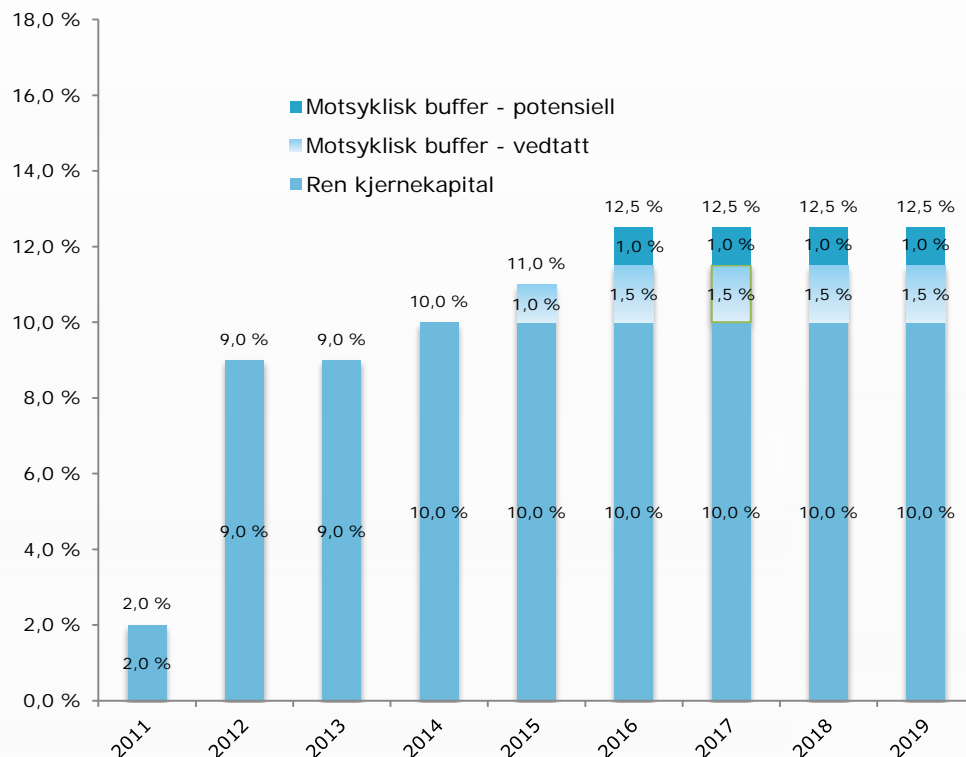
Kapitaldekning godt over de regulatoriske kravene

- Ren kjernekapital er styrket betraktelig siste årene og ligger godt over de regulatoriske kravene
- Mottatt godkjenning for å benytte grunnleggende IRB-metode for massemarked og foretak
- Kapitaldekning beregnet i henhold til IRB i Basel II; IRB for massemarked f.o.m. 31.03.15 og IRB grunnleggende for foretak f.o.m. 30.06.14.

Langsiktige minimumsmål for kapitaldekning

- Konsernets kapitaldekning skal følge den varslede regulatoriske kapitalopptrappingsplanen. Uavhengig av nivået på den motsykliske bufferen skal konsernets rene kjernekapital minimum utgjøre 13,5 %, kjernekapitalen minimum 15,0 % og ansvarlig kapital minimum 17,0 %

Egenkapitalbevis i
Sparebanken Møre

Utbyttestrategien uendret i «Møre 2019»

Sparebanken Møre har som målsetting å oppnå økonomiske resultater som gir god og stabil avkastning på bankens egenkapital. Resultatene skal sikre eierne av egenkapitalen en konkurransedyktig langsiktig avkastning i form av utbytte og verdistigning på egenkapitalen

Egenkapitaleiernes andel av nettoresultatet som avsettes til utbyttemidler, tilpasses bankens egenkapitalsituasjon

Sparebanken Møres resultatdisponering skal påse at alle egenkapitaleiere sikres likebehandling

Gitt Sparebanken Møres strategiske plan og stipulert egenkapitalavkastning, forventes den normaliserte utbyttegraden å være i området 40 - 50 %

De største eierne av EK-bevis (1 - 10)

Eier	Antall egenkapitalbevis	
	30.09.15	30.06.15
Sparebankstiftelsen Tingvoll	984.000	981.000
Verdipapirfond Pareto Aksje Norge	608.761	320.824
MP Pensjon	430.282	430.282
Verdipapirfond Nordea Norge Verdi	327.073	327.073
Wenaasgruppen AS	321.351	282.000
Pareto AS	305.189	305.189
FLPS – Princ All Sec	230.934	238.334
Bergen Kommunale Pensjonskasse	210.000	210.000
Fondsfinans Norge	158.138	190.000
Sparebanken Møre	156.699	150.666
Sum 10 største	3.732.427	3.435.368
Derav Møre og Romsdal	1.462.050	1.413.666
Derav Møre og Romsdal i %	39,2	41,2

De største eierne av EK-bevis (11 - 20)

Eier	Antall egenkapitalbevis	
	30.09.15	30.06.15
Beka Holding AS	150.100	150.100
Farstad Shipping ASA	126.909	126.909
Lapas AS (Leif-Arne Langøy)	105.500	105.500
Odd Slyngstad	84.773	84.773
Verdipapirfondet Eika Utbytte	79.887	92.087
Andvord AS	71.400	71.400
Stiftelsen Kjell Holm	59.800	60.635
Forsvarets personell pensjonskasse	59.660	53.960
Sparebanken Vest	59.540	39.500
Verdipapirfondet Landkreditt utbytte	55.000	51.000
Sum 20 største	4.584.906	4.568.291
Derav Møre og Romsdal	1.839.032	1.791.483
Derav Møre og Romsdal i %	42,8	39,2

Ansattes beholdning av MORG

- Sparebanken Møre oppmuntrer til at alle medarbeidere skal eie egenkapitalbevis i banken
  - En konsekvens av dette er at bonus og lignende utbetales i form av tildeling av et antall egenkapitalbevis fra Sparebanken Møre sin beholdning av egne egenkapitalbevis tilsvarende markedsverdien på oppgjørstidspunktet, samt et kontantbeløp. Minst 50 % skal være i form av egenkapitalbevis
  - Ved halvårsskiftet eide 412 ansatte i banken til sammen 242.462 egenkapitalbevis i Sparebanken Møre

Ledergruppen ved utgangen av 3. kvartal 2015:

- Adm. direktør Olav Arne Fiskerstrand eier 9.854 egenkapitalbevis i Sparebanken Møre
- Andre medlemmer av Sparebanken Møres ledergruppe:

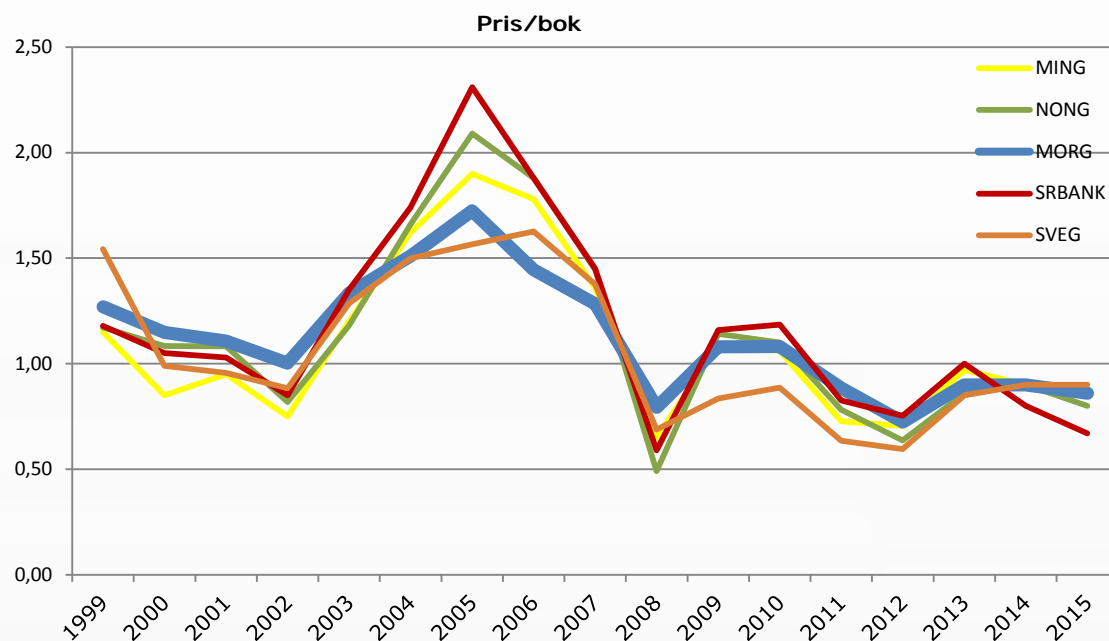
Navn	Tittel	Antall egenkapitalbevis
Tone Skotheim Gjerdsbakk	Informasjonssjef	1.117
Kjell Brudevoll	Banksjef NL Søre Sunnmøre	1.687
Kolbjørn Heggdal	Banksjef NL Romsdal og Nordmøre	335
Terje Krøvel	Banksjef NL Sunnmøre	2.525
Perdy Lunde	Banksjef Forretningsutvikling	2.933
Trond Nydal	Banksjef Divisjon PM	3.929
Erik Røkke	Banksjef Kreditt & Juridisk	3.582
Runar Sandanger	Banksjef Treasury & Markets	2.347
Idar Vattøy	Banksjef Økonomi, Risikostyring, Personal & Sikkerhet	3.036
		21.491

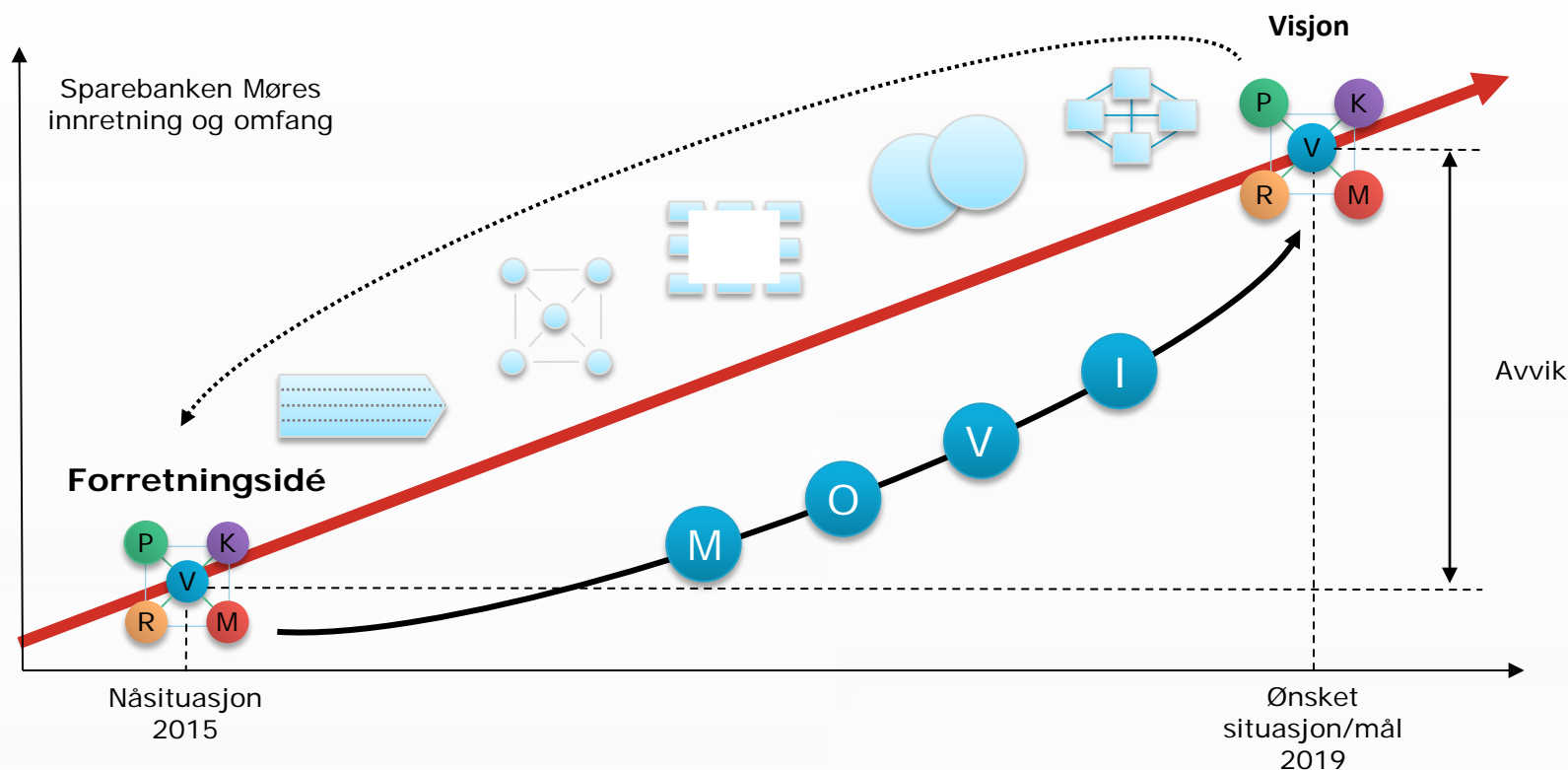
Bokført verdi pr egenkapitalbevis

	30.09.15	2014	2013	2012	2011
Egenkapital pr EKB (kr)	248,-	242,-	223,-	219,-	189,-
Kurs MORG (kr) – Oslo Børs	213,50,-	216,-	198,-	160,-	178,-
Pris/Bokført verdi (P/B)	0,86	0,89	0,89	0,73	0,94

- Egenkapital pr EKB i tabellen er beregnet basert på konsernet totalt
- Egenkapitalandel og resultatandel knyttet til eierskap i heleide datterselskaper er tatt hensyn til i tabellen
- Figuren illustrerer en stor grad av parallellitet i kursutvikling mellom regionbankene sett i forhold til bokført egenkapital
- Samtidig ser vi samme trekk her som i andre finansielle forholdstall for norske banker; markert mindre volatilitet i Sparebanken Møres nøkkeltall
- De andre bankene i utvalget har gjennomført splitt av egenkapitalbevisene (hovedsakelig i 2004 og 2005) – SR bank har i tillegg konvertert til aksjebank

Fremtidsutsikter – Møre 2019

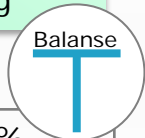
For å analysere og utvikle nåsituasjonen og ønsket situasjon, samt for å utvikle mål og strategier, kreves teori, modeller og metoder, som i figuren er illustrert ved fem symboler: Prosessanalysemodell, forretningsidémodell, modell for analyse av omgivelsene, modell for å identifisere de kritiske suksessfaktorene samt modell for utvikling av et balansert styringsystem. Alle modeller utenom prosessanalysemodellen er benyttet i utarbeidelsen av Møre 2018.

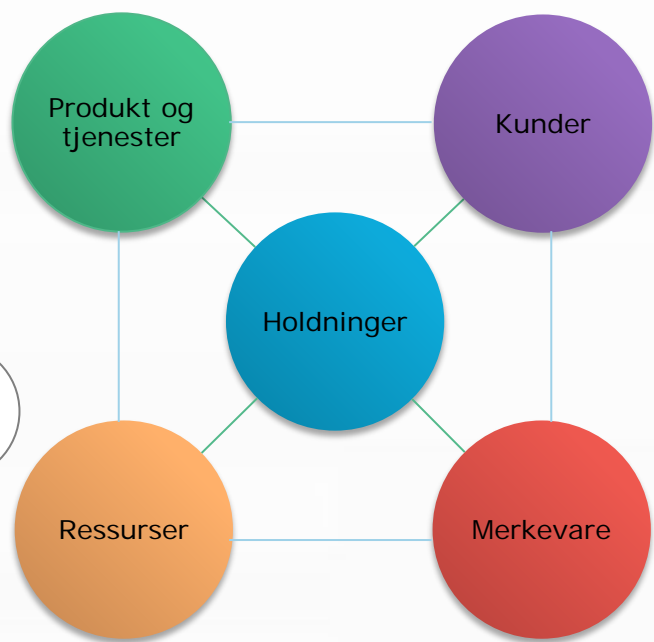
Sparebanken Møre skal være nr. 1 bank i Møre og Romsdal

Totalleverandør av de beste finansielle tjenester innen :

- Økonomisk rådgivning
- Finansiering
- Innskudd og formuesforvaltning
- Betalingsformidling
- Risikoavdekking
- Eiendomsmedling

Ren kjernekapital: 13,5 %
Sunn finansiell struktur

Nr. 1 bank for:

- Personkunder fra Møre og Romsdal – livsløp
- Små og mellomstore bedrifter

Attraktiv partner for større bedrifter og offentlig sektor

- Sterk lønnsomhet (Egenkapitalforrentning >10%)
- Den mest effektive av de 10 største bankene i Norge
- Tap under gjennomsnittet av norske banker

De mest kompetente ledere og medarbeidere
Den beste organisasjonen
De beste partnerne (Contract Banking)
Det beste distribusjons-systemet :

- Kontor
- Spesialistfunksjoner
- Telefon
- Digitale medier

Kultur og verdier som bygger på TEAM MØRE

- Teamarbeid
- En lærende organisasjon
- Arbeidsglede og motivasjon
- Medstander

- Merverdi
- Økt verdiskapning
- Ryddig og pålitelig
- Effektiv

Engasjert

Nær

Solid

Viktige faktorer i omgivelsene

Lover og regler

- Kapital- og likviditetskrav påvirker både banken og konkurransesituasjonen
- Nye regler til høring knyttet til Basel IV
- Stadig flere regelverk fra EU medfører ressurs- og kostnadskrevende tiltak
- Kommunereformen
- Likviditetskrav – presiseringer og benchmarking mot andre banker
- Finansforetaksloven med nye rammebetingelser og føringer

Leverandører og partnere

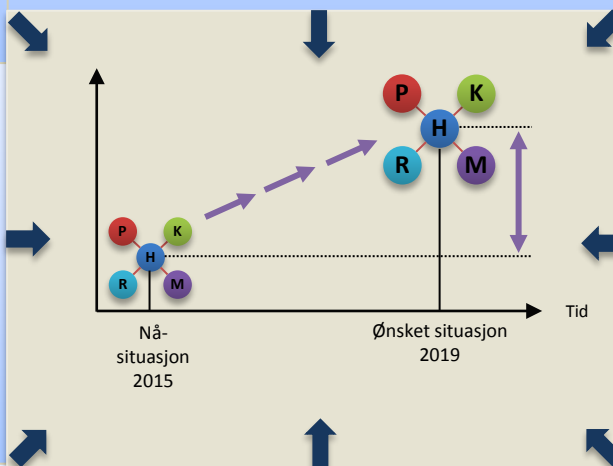
- Konkurransetsettelse av tjenester vurderes av flere aktører
- Nye aktører er i markedet
- Finans Norge fronter nødvendige tilpasninger og endringer i fellestjenestene
- Evry er oppkjøpt av et oppkjøpsfond (Apax)
- Nets er solgt til oppkjøpsfond

Global/nasjonal økonomi

- Forventes moderat vekst både i internasjonal og norsk økonomi
- Fortsatt svak vekst i Europa, tiltagende i USA
- Lave globale renter i overskuelig fremtid – gjelder også for Norge
- Boligpriser er største risikofaktoren i Norge
- Risiko for lavere vekst i Kina
- Lav vekst i Norge i 2015 som følge av kraftig reduksjon i oljeinvesteringene
- Lave renter kan utfordre prissettingen

Bransjen, nåværende og pot. konkurrenter

- Differensiert regelverk knyttet til krav til egenkapital påvirker konkurransen
- Økt prisdifferensiering basert på risiko både for PM- og NL-kunder
- Offentlige institusjoner har fått redusert sitt konkurransefortrinn

Substitutt

- Mindre attraktivt å finansiere seg i obligasjonsmarkedet kan gi muligheter til økt volum og bedre marginer
- Foretak uten bankkonsesjon står for betalingsløsninger og transaksjoner i nettbutikker og i mobile kanaler
- Forbruksfinansiering med gode marginer/høy inntjening og lave tap (eks: Bank Norwegian, Komplet Bank)

Teknologi

- Automatisering og selvbetjening av banktjenester øker
- Nye betalingstjenester utfordrer banknæringen
- Mobilkanalen og nettet som samhandlende kanal vokser hurtig
- Nye trusler utfordrer sikkerheten til tjenestene

Marked og kunder

- Kundene forventer personlig/individuell rådgivning blant annet knyttet til større låneopptak, plassering og pensjon
- Lavere kredittvekst gir mindre volum å konkurrere om
- Kundene forventer enkle og sømløse løsninger og går ut fra at sikkerheten er ivaretatt
- Mye fokus på pris/bankbytte i media
- Teknologi vil endre bruksmønster og gi større skille mellom segmenter

Regional/lokal økonomi

- Aktivitetsnivå i M&R vil være høyt men med noe stigende arbeidsledighet
- Kostnadsutfordring for flere næringer, men positiv effekt som følge av valutakursutvikling og tiltagende vekst i Europa
- Oljeavhengig industri vil bli negativt påvirket av lavere oljeinvesteringer
- Forventer likevel moderat til god aktivitet for de fleste næringer i M&R

Kritiske suksessfaktorer

Personforutsetninger:

Kunnskap

Evne og ferdigheter

Vilje og holdninger

- Utadrettet
- Resultat- og forretningsorientert
- Risikoforståelse

Saksforutsetninger:

Ledelsesprinsipp – verdiveiviser

Resultatkrav - Oppfølgingssystem

Møre Boligkreditt AS

Partnere med markedets beste system og produkter

Standardiserte og effektive arbeidsprosesser

Risikostyringssystem ihht Basel III/CRD IV

Arbeidsmåte:

Ledere: Ledere som følger ledelsesprinsippene, etablerer resultatkrav, handlingsplaner, følger opp, utøver konsekvens og utvikler sine medarbeidere ihht bankens retningslinjer

Medarbeidere: Planmessig, utadrettet og **aktivt** arbeid mot **de prioriterte** kundene og gjennomfører **forretningssamtaler** som dekker kundens behov og **skaper forretninger**

Team Møre

Tempo – Tempo – Tempo (TTT)

Personresultat:

Utvikling og læring

Medarbeidertilfredshet

Saksresultat:

Egenkapitalavkastning

- Inntekter, kostnader og risiko/tap

Ren kjernekapital og innskuddsdekning

Kundertilfredshet

Markedsandel

Oppsummering og utsiktene fremover

- Selv med tiltakende usikkerhet er de makroøkonomiske rammebetingelsene for fylket fortsatt tilfredsstillende, og vil bidra til å holde tapsnivået lavt og innenfor bankens planer inneværende år
- Det forventes avtakende utlånsvekst gjennom 2015, både innenfor personmarkedet og næringslivsmarkedet
- Langsiktig finansiering i det norske og internasjonale fundingmarkedet vil bli balansert med en god innskuddsutvikling. Banken har sterk soliditet og god kredittrating
- Sterk kostnadsfokus videreføres, og vil bidra til at kostnadsandel vil være godt innenfor bankens målsetting for 2015
- Banken har lagt en robust strategi for årene fremover gjennom «Møre 2019»

Kontaktinformasjon

Olav Arne Fiskerstrand, adm. direktør

Telefon: +47 900 18 299
E-post: olav.arne.fiskerstrand@sbm.no

Runar Sandanger, leder Treasury & Markets

Telefon: +47 950 43 660
E-post: runar.sandanger@sbm.no

Tone Skotheim Gjerdsbakk, informasjonssjef

Telefon: +47 99 04 4346
E-post: tone.gjerdsbakk@sbm.no

Disclaimer

This presentation has been prepared solely for promotion purposes of Sparebanken Møre. The presentation is intended as general information and should not be construed as an offer to sell or issue financial instruments.

The presentation shall not be reproduced, redistributed, in whole or in part, without the consent of Sparebanken Møre. Sparebanken Møre assumes no liability for any direct or indirect losses or expenses arising from an understanding of and / or use of the presentation.

SPAREBANKEN MØRE